

DIRVA

THE FIELD
Nr. 2
Sausio-January 10, 1957
Cleveland, Ohio

Prieš tris mėnesius buvau Kaune

(Mūsų bendradarbio iš anapus geležinės uždangos)

Kaunas šiandien atrodo nu- skuręs ir apleistas. Gali sakyti, virto tik tolima provincija. Seni namai netaisomi, gi naujų tik vienas kitas.

Žaliakalnis išsiplėtė, pristaty- ta daug medinių namelių. Cent- rinėse gatvėse judėjimas gana didelis, ypač motorizuotas. Su- sisiekimas autobusais. Jų yra daug, bet aptarnavimas nepa- prastai nemandagus, tiesiog aki- pėšiškas. Konduktorės lietuvės ir rusės. Takai — "Pobiedos", 1 klm. — 1 rbl.

Rusų daug. Žydų taip pat pri- viso nemažai. Elgetų, invalidų pilna, beveik kiekviename žings- nyje. Nekurie deklamuoja grau- džius eilėraščius apie Lietuvos laisvę, kiti garsiai poteriauja.

Studentija nepanaši į prieška- rinę — nėra joje tos energijos, gyvumo ir linksnumo, kai būda- vo seniau. Žmonės apsirėngę kukliai, jokios elegancijos nėra. Krautuvių vitrinos neturtingos, įrengtos neskoningi. Nekurios krautuvių beveik pustūstės. Įstaigose dažnai girdima rusų kalba. Tarnautojai dirba nuo 8 iki 9 valandų. Darbas baigiamas 5 ar 6 val. vakare. Pietų metu būna dviejų valandų pertrauka.

Kauno geležinkelio stotis nau- ja, gana graži, tačiau šalta ir svetima. Buv. Prezidento rūmai dabar paversti Mokytojų Poilsio Namais. Gatvė pavadinta Dzer- žinskio vardu.

Karo Muziejaus išvaizda ne- pasikeitusi, bet sodelis nebe tas — šventovė išdraskyta. Nežino- mojo Kareivio kapas bei visi ki- ti paminklai pašalinti. Jų vieto- je stovi rusų revoliucionieriai.

Jezuitų, šaričių bažnyčios už- darytos. Moksleivių bažnyčia pa- versta į sandėlį (buvau viduje S. R.). Prisikėlimo bažn. mūrai tie patys, o viduje baigiamas įrengti radijo aparatų fabrikas.

VISAM PASAULY

Prezidento Eisenhowerio arabų pasaulio gelbėjimo planas

Europos Vakarų valstybių pri- imtas didelių ir palankių dėme- siu. Maskva tą planą išpludo ir kasdien tebeplusta pikčiausiais įtarinėjimais. Patį Eisenhowerį pradeda vadinti didžiausiu pa- saulio agresorium.

Paciose arabų valstybėse tas planas įvairiai komentuojamas. Tie arabų kraštai, kurie palinkę į Maskvą, mano, kad tai bus nau-

Beveik kiekvieną Vasario 16-tą į Rotušės bokštą gyventojai įkel- davo trispalvę. Už jos įkėlimą 20 metų Sibiro.

Žmonės vengia kalbėti apie politiką, nes bijosi vieni kitų. Tik labai artimųjų tarpe pasi- kalba laisviau. Kas turi galimy- bę klausio Am. Balso. Nekurie jau prarado paskutinę viltį ir ne- betiki, kad kada nors bus laisvi.

Vilnius savo išvaizda mažai pasikeitęs. Rusų ir žydų kaip amaro. Netruksta ir lenkų. Lie- tuvių gal 25%. Įstaigose ir gat- vėse dominuoja rusų kalba. Gedimino pilyje plėvesuoja raudona vėliava.

Graži sostinė, bet joje nelabai galima susikalbėti lietuviškai! S. R.

jas nesusipratimo židynys. Gi ku- rie Maskvos bijosi — laiko išga- nymu.

Rytų Vokietijos vadai

buvo nuvykę į Maskvą gauti naujų instrukcijų. Kad būtų iš- klaidinami, oficialiai buvo pra- kaitinama, kad jie nuvyko spe- cialioms deryboms...

Maskvoje esantieji vakarų laikraštinkai tikina, kad svar- biausia jų Maskvoje lankymosi priežastis, tai nustatymas lini- jos, kaip nuo Vakarų bloko at- plėšti Vakarų Vokietiją, vakarie- čius įvylioti į naujas derybas ir trukdyti Vakarų Vokietijos gink- lavimams. Taip pat, kokiomis pri- minėmis siekti, kad ateinančiuo- se Vakarų Vokietijos rinkimuo- se laimėtų socialdemokratai, ku- rie visą laiką rizikuoja pavojin- gu ir Maskvai labai palankiu ne- utralumu.

Vengrijoje numatoma nauja vyriausybė

Vengrijos gyventojai visiškai nepasitiki Kadaro vyriausybe ir todėl jau senokai planuojama vy- riausybę praplėsti įtraukiant kai kurių grupių komunistams pa- lankesnius asmenis. Tai būtų ne- tų grupių įtraukimas, bet tik jiems palankių asmenų, kuriuos būtų galima palenkti komunisti- nėms užmačioms. Bet tokių as- menų dabar Vengrijoje ne taip jau lengva surasti ir todėl su vyriausybės žadomu pertvarky- mu vis delsiama.

Rusai, norėdami pasaulį įti- kinti, kad Vengrijoje jau atsta- tyla tvarka, pagamino propagan- dinį filmą ir jį siunčia visur, kur tik gali įkišti. Pagal tą filmą

Vengrijos sostinėje Budapešte gerbūvis jau saujomis pilamas, o gyventojų veiduose jau tik žyp- sena tesimato. Tuo tarpu ten ba- do šmėkla vis plačiau praveria- akis, o komunistų siautėjimas neša mirtiną baime.

Egipto vyriausybė labai išdidžiai laikosi,

bet Egipto reikalų žinovai tvir- tina, kad Egipto ūkinis gyveni- mas labai sunkiai apgriautas. Ūkinė pagalba būtina. Jei jos prašys iš Maskvos, Maskva be specialių išsuderėjimų jos neduos. Gi tos pagalbos prašyti iš Vaka- rų, kaip ir neleidžia per daug ambicinga Nasserio garbė. Bet kreipiantis į Vakarų valstybes ji gali ateiti be specialių išpa-

reigojimų, nors Vakarų valsty- bėse pasitikėjimas Nasseru vi- siškai pakirstas. Jo elgesys lau- žant sudarytas sutartis primena sovietų nuolat praktikuojamą el- gesį.

Sueso kanalas valomas pilnu tempu

ir ten užblokuoti laivai suspro- dinus tiltus, jau išlaisvinti. Ti- kima, kad iki kovo mėnesio pra- džios Sueso kanalu jau galės praplaukti iki 10,000 tonų laivai.

Mirė Austrijos prezidentas Koerner

eidamas 84 metus. Jis didelėmis išlaidomis buvo laidojamas vals- tybės lėšomis.

Maskva pamokė ir Šveicariją

(Mūsų bendradarbio Šveicarijoje)

Ivykiai Lenkijoje, o ypač kru- vinoji Vengrijos tragedija skau- džiai sukrėtė neutraliąją Šveica- riją. Šveicarai kiekviena proga išakmiai pabrėžia, kad jų oficia- lioji politika yra bešališka visų valstybių atžvilgiu, tačiau iš to toli gražu neseka, kad jie atsi- vertę nuo likusio pasaulio aukš- ta užvara ir užmerktų akis prieš gyvenimo tikrovę. Kaip šveica- rai patys sako, jų protas turi likti neutralus, bet anaipol ne širdis.

Kai Vengrijoje prasidėjo vi- suotinis tautos sukilimas prieš komunistinį viešpatavimą, vie- nas šveicaras apsirėngė karine uniforma, pasiėmė šautuvą (kiekvienas šveicarai pagal čia veikiančią milicijos sistemą lai- ko namie karinę aprangą ir gink- lą) ir automobiliu nuvažiavo per Austriją į Vengrijos pasienį, pasiryžęs pereiti vengrų pusę ir prisijungti prie sukilėlių. Ta- čiau jis paklydo ir, jau peržengęs vengrų sieną, vėl pateko Austri- jos pusėn, kur austrų pasienio sargybiniai jį suėmė ir grąžino atgal Šveicarijon.

Kai kurie žmonės pasišaipė ir pavadino jį moderniniu Don Ki- chotu, bet net laikraščiuose pa- skelbta rimtų pastabų, kuriose buvo išvedžiojama, kad šis ne- žinomas šveicaras buvo tikras ri- teris, kuris savo pavyzdžiu pa- rodė, kaip turėjo pasielgti lais- vas vakarų pasaulis.

Kai Berno universitetas mi- nėjo savo metinę akademinę šventę, rektorius savo kalboje netiesiogiai paminėjo aną šį die- nų narsųjį kareivį šveiką, paste- bėdamas, kad prieš kelis šimtus metų viso pasaulio studentai, pri- sirišę prie laisvės, būtų nukabi- nė nuo sienų kardus ir nuėję pa- galbon vengrams, kovojantiems prieš tironus. Bet šiame atomi- nių bombų laikotarpyje žaidimas karu pasidaręs per daug pavojin- gas.

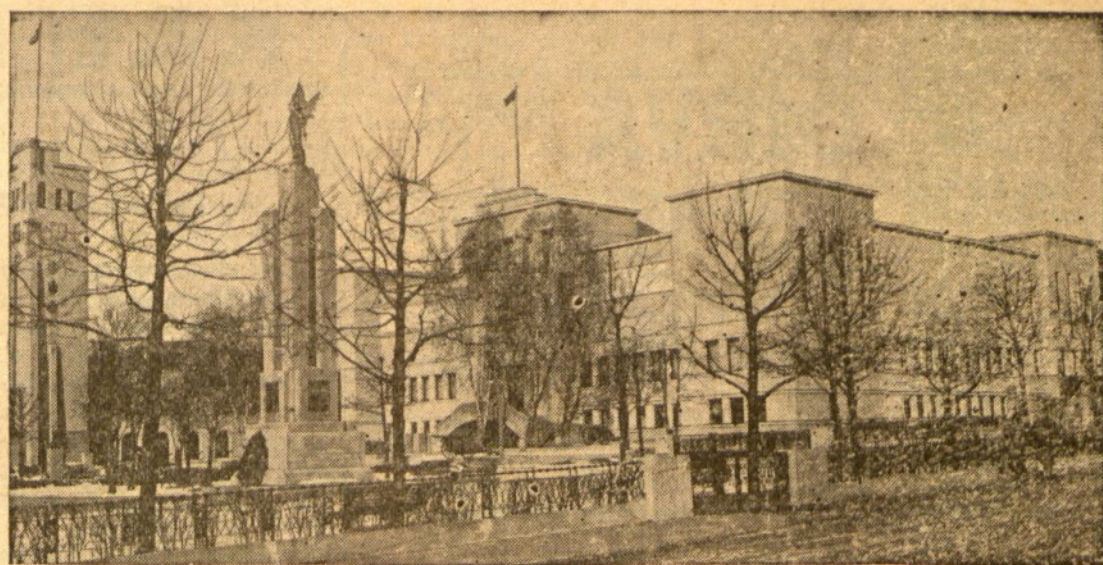
Su tuo, be abejo, tenka sutikti, bet, antra vertus, nuo- stabu, kad tokiems sovietams lei- džiamu karu žaisti ir net gra- sinti atominėmis bombomis, kaip tai buvo Sueso ekspedicijos me- tu. Beje, kai Bulganinas paskel- bė savo notą, kurioje užsiminė apie atominę bombą, Šveicarijo- je plačiai pasklido įsitikinimas, kad stovima trečiojo pasaulinio karo išvakarėse. Kilo tikra pani- kos nuotaika. Šeiminkės ėmė supirkinėti cukrų, ryžių, kavą, aliejų ir kitokius produktus ir sudarinėti atsargas. Tačiau at- rodo, kad baimės buvo apimta taip pat šveicarų vyriausybė. Po Bulganino notos ji kreipėsi į ke-

turias didžiąsias valstybes, kvie- sdama jas konferencijon Šveica- rijoje, pritraukiant prie jos ir Indijos ministerį pirmininką Nehru, kaip Azijos-Afrikos blo- ko atstovą. Sovietai ir indus pasiskubino pakvietaimą priimti, tuo tarpu kai amerikiečiai, ang- lai ir prancūzai jį amėtė. To dar betrukėjo, kad tuo metu, kai so- vietų tankai traukė vengrų lais- vės kovotojus, Ženevoje būtų su- sirinkusi antroji šypsenu kon- ferencija! Taip konferencijos su- manymas žlugdo.

Šveicarų vyriausybės pasika- rščiavimas susilaukė vietinėje spaudoje kritikos. Pačioje tau- toje pasigirdo balsų, kad reikią nutraukti diplomatinis santy- kius su Maskva. Tiesa, vyriausy- bė aiškino, kad tokiu žygiu būtų tikslai pakenkta, nes Šveicariją, palaikydama santykius su viso- mis valstybėmis, galinti daugiau atnešti naudos. Bet nepalygina- mai heroikiškai pasielgė, pavyz- džui, šveicarų sportininkai, ku- rie nutraukė santykius su sovie- tais ir net atsisakė vykti į Mel- bourno olimpiadą, nes ten būtų reikėję susitikti su sovietais. Taip pat kone visos kitos orga- nizacijos ir įstaigos pasekė šį pavyzdį, pareikšdamos, kad jos nebendradarbiausiančios su Mas- kva.

Po Ženevos konferencijos, ko- egzistencijos ženkle, net ir sa- vaime nesikarščiuoja ir blāviai galvoja šveicarai buvo nuėję taip toli, jog prasidėjo tikras lenktyniavimas, kas pirmas nu- kelia į Maskvą. Vaziavo ne tik organizacijų delegacijos. Į Krem- lį buvo nuvykę visi ženevos miesto valdyba, taip kad vienu metu miestas buvo likęs be val- džios.

Ypač jaunimo tarpe gyvai dis-

Vytuto Didžiojo muziejaus pastatai per karą nebuvo sužaloti. Bet atėję raudonieji pavergėjai Muziejaus sodelio paminklus išgriovė ir patį sodelį kitaip pertvarkė.

kutuotas klausimas, ar Šveicari- jai beverta branginti savo tradi- cinį neutralumą, kuris esąs jau atgyventas dalykas. Dabartinėje gadyneje neutralumas šveicarų neapsaugosias. Bet vyriausybė įtikinėjo, kad neutralumo politi- ka teikianti Šveicarijai daug nau- dos, todėl būtų neprotinga jos išsižadėti.

Ivykiai Rytų Europoje turėjo bent tą gerą pusę, jog ne tik Šveicarijoje, bet ir visoje Euro- poje žmonėms atsidarė akys. Šveicarų žemėje prablaivėjimas yra visuotinis. Komunistai čia niekada neturėjo beveik jokios įtakos, bet dabar negausi šių kur- mių organizacija dar labiau su- smuko.

Vienu metu Šveicarijoje iš ge- ro gyvenimo buvo susidariusi grupė žmonių, kurie sumanė ap- riboti ginklavimąsi ir nukurti pinigų sumą, kuri gali būti iš- leidžiama kariniams reikalams. Šion grupėn įėjo įvairaus plau- ko vieši ir nevieši bolševikėliai, bet atsirado net teologų, kurie išsvajoto pacifizmo vardan rė- mę samanytą paskelbė bežavi- ma, kuris turėjo aprėžti ginkla- vimosi išlaidas. Ta kryptimi ves- toji propaganda turėjo gana di- delio pasisekimo, nes juk po Že- nevos konferencijos tarptautinė būklė pagerėjusi, įtampa atslū- gusi ir pavojus išnykęs...

Sovietų tankų dardės Vengrijoje prablaivino protus. Pa- tys ginklavimosi apribojimo su- manytojai viešai išsižadėjo sa- vo idėjų ir atsisakė minties rei- kalauti tautos balsavimo. Nega- na to. Dar senesniai vyriausybė turėjo sunkumų, kai reikėdavo gauti kreditų ginklavimosi rei- kalams. Savaimė yra paplitusi nuomonė, kad šveicarai turį ge- riausiai apginkluotą kariuome- nę Europoje. Kiek tokia pažiūra yra pagrįsta, sunku pasakyti. Bent jau dar pereitą vasarą ka- riškais reikalais buvo pastebi- mas toks abuojujumas, jog kari- nės įstaigos nebegalėjo surasti vietos artilerijos poligonui, nes savivaldybės nedavė žemės, o vietiniai gyventojai rašė skun- dus.

Dabar, po pamokos Budapešte, įvyko ūmus persilaužimas. Ir spaudoje, ir žinovų sluoksniuose pradėta gyvai svarstyti, kokių išvadų reikia pasidaryti iš įvy- kių rytų Europoje. Visuotiniai

MICHAILOVO ORGANIZUOTA EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

(Mūsų bendradarbio pranešimas)

Montevideo. Suradę keletą vežtis skaidriosios ir lietuviškos duonos.

Grižę atgal į Urugvajų, per- tarė, kad Pietų Amerika yra ge- ra dirva "sugrįžimui į laisvą Lietuvą". Tas komitetas sugal- vojo organizuoti ir finansuoti ekskursiją iš keletos Pietų Ame- rikos valstybių į Lietuvą, kad grįžusieji, kaip jie norės, galėtų papasakoti apie gerą gyvenimą Lietuvoje ir tuo sužadins masinę repatriaciją.

Deja, nei Brazilijoje, nei Ar- gentinoje tarp komunistuojančių lietuvių, norinčių vykti, neatsi- rado. Tada buvo parinkta tik iš Urugvajaus. Vadovavo: Rasikas Stasys, Revuckas Petras, Čaplikas Jonas ir Diktartaitė Renė.

Atvykusius į Lietuvą ypatin- gai globojo, jiems rodė pagarbą, vežiojo ir nesigailėjo nei valgių, nei gėrimų, nei dovanų. Ir ne tik ten girdė, bet davė ir su savim

pripažįstama, kad vyriausias dė- mės turi būti atkreiptas į prieštankinę apsaugą. Ta pras- me parlamentas be pasipriešini- mo sutiko su vyriausybės reika- lavimu paskirti papildomų kre- ditų.

Visoje kariuomenėje palaips- niui įvedamas naujas šautuvas, kuris tinka ir prieštankinėms granatoms laidyti. Susirūpinta sutvirtinimų įrengimu pasieny- je su Austrija, nes apskaičiuota, kad sovietų tankai pajęgtų iš Vengrijos atdardėti Šveicarijon per 5-6 valandas. Vienu žodžiu, atsipeikėta nuo koegzistencinių sąvaidojimų ir pajusta, kad Mas- kvos grėsmė yra rimtas reikalas.

Šveicarų visuomenė parodė vengrų pabėgėliams gerą širdį. Bet patys šveicarai gėdingai pri- pažįsta, kad jie vengrų sukilė- liams, kovojantiems ne tik už savo krašto, bet ir visos Vakarų Europos laisvę, nieku daugiau nesugeba padėti, kaip pinigais, drabužiais, maistu ir prieglau- dos suteikimu pabėgėliams. Tuo atžvilgiu šveicarai tikrai daug padarė. Ženevoje viekiąs Tarp- tautinis Raudonasis Kryžius yra vienintelė organizacija, kurią ko- munistinė vengrų vyriausybė iš- leidžia Budapestan. Per ją veng- rus pasiekia laisvojo pasaulio pagalba.

Bet toji pagalba ribojasi pie- no milteliais ir kitokių konservų dėžutėmis. Laisvasis pasaulis ne- pasiryžo suteikti vengrų laisvės kovotojams veiksmingesnės pa- mos. Nesiryžo to padaryti nė UNO. Tuo labiau neteko laukti, kad neutralinės Šveicarijos pa- rama eity toliau, nekaip artimo meilės pagalba.

Anas šveicarų kareivis, kuris su šautuvu nuvyko Vengrijon, buvo originalas, netelpas į blai- vios mūsų gadynės rėmus. Šiaip gi Šveicarija įžengia į Naujojo- us Metus prablaivėjusi ir pasi- ryžusi pasimokyti iš Maskvos suteiktos pamokos.

VOKIETUJ

Kalėdų eglutė Vasario 16
gimnazijos mokiniams

Šiemet gimnazijos mokiniams Kalėdų eglutė suruošė vėl Lietu- vių daliniai. kartu su amerikie- čiais kariais.

Kalėdų senelis, atskridęs ame- rikiečių armijos helikopteriu, nu- sileido gimnazijos parke su dide- liu maišu dovanų. Automašino- mis atvyko į Kalėdų eglutę ke- liasdešimt amerikiečių karių ir jų šeimų iš Schwetzingeno. Su jais drauge buvo atvykęs ir abie- jų tikybų: evangelikų ir katalikų amerikiečių karo kapelionai.

Kongreso jauniausias ir vyriausias narys. Jauniausiojo garbė ati- teko atstovui J. Dingeli, 30 metų, iš Detroito. Vyriausiojo — sena- toriui T. Green iš R. Island, turinčiam 89 metus. Abu demokratai.

Naujuoju ambasadorium į Italiją paskirtas J. D. Zellerbach. Jis tariasi su buvusiu ambasadoru C. B. Luce.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-Jos (Inkorporuota, be pelno), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išeina Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antrasis klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00. Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Draugo dienraštyje kun. M. Krupavičius, krikščionių demokratų lyderis ir buvęs VLIKo pirmininkas, jau senokai spausdina neva prisiminimus, pavadintus "1926 metų Gruodžio 17-oji."

Nuostabių sutapimų, tuose prisiminimuose, kur M. Krupavičiui reikia teisintis, jis beveik nieko neatšimena. Nei pavardžių, nei tada darytų pareiškimų. Bet kur jau reikia kitus kaltinti, kur į kaltinamųjų lūpas reikia įdėti jų darytus ar nedarytus pareiškimus, ten jau M. Krupavičiaus atmintis nepaprastai aštri ir jis viską ne tik atsimena, bet ir griežčiausiai tvirtina...

Neabejotina, kad dėl kun. M. Krupavičiaus tokių skelbimų prisiminimų bus pasisakyta ir pasisakyta tų asmenų, kurie M. Krupavičiaus vaidmenį gerai žino ir turi davinį jį parodyti ir iš tos pusės, kuri dabar jo paties sąmoningai nuslepia arba klaidinančiai painiojama.

Apie M. Krupavičiaus prisiminimus pulk. Žukas Clevelande skaitytoj paskaitoj maždaug taip pasakė: Tie prisiminimai yra nusišaltimas ir prieš Dievą ir prieš Tautą ir prieš Lietuvą.

Ir tai pasakė ne tautininkų žmogus, bet liaudininkų, buvęs Krašto Apsaugos ministeris, aną laiką nebologiau už M. Krupavičių pažįstantis, jame aktyviai reikšėsis.

Kažin kaip pas mus išeina (o gal ir kiti tik taip praktikuoja), kad tas, kuris rašo prisiminimus — būna nepaprastai geras, išmintingas, viską numatęs. Gi visi kiti, apie kuriuos rašo, išeina suodžiais padažyti, blogi, kitiems tik duobė kasti pasiryžę, pilni prasikaltimų.

Ar nevertėtų tokių prisiminimų rašytojams dažniau žiūrėti į savo paties praeitę vedrodį? Gal tada atsirastų ir saikas ir taktas. Ypač pas tuos žmones, kurie iš profesijos turi skelbti, kad nesakytų netiesos, neveidmainiautų, daugiau mylėtų artimą negu save...

M. Krupavičiaus prisiminimus, jei tokiais galima pavadinti jo spausdinamus rašinius Drauge, galima priskirti tik prie tokių klatingų rašinių, kurie ne tiesos ieško, bet tą tiesą neva ieškant sąmoningų klūčių pristato, kad tik savo asmenį ir atstovaujamą grupę kilnesnę padaryti. O teisingiau pasakius, tokie prisiminimai, kokius M. Krupavičius spausdina Drauge, yra grubus tiesos žalojimas ir paties savęs ant šakės kilnojimas.

Redakcija gavo du skundus. Viena rašyta, gi antrą žodžių, ir abu tie skundai jautriai, nes liečia mūsų tautinio išsilaikymo reikalus.

Rašytajame skunde, skaitytojas A. K. iš Chicago, sako, kad kam, girdi, Dirva skiria tiek daug vietos mūsų studentams, kurie daugiausia rengia tik visokius suvažiavimus ir stovyklas, bet nieko daugiau reikšmingesnio nedirba. Ir, esą, jam pikta, kad tie studentai labai dažnai verkslėna visokios paramos. Juk jie gali,

kaip ir kiti, patys dirbdami ir mokytis. Čia mokslas esąs taip tvarkomas, kad ir dirbantysis, jei tik noro turi, jį gali baigti.

Tikėsime, kad į tą skundą plačiau atsakys patys studentai. Bet redakcija šiuo reikalu taip pat savo tvirtą nuomonę turi ir ją nori pasakyti.

Studentams, kaip ir visam kitam mūsų jaunimui, mes skiriame, palyginti, daug vietos. Ir ateityje numatom skirti. Tai mūsų ateities viltys ir tikėjimas, kad jie pilnai galės greit užimti vyresniųjų vietas ir tautinį darbą toliau vartoti. Galima būtų užsimerkti ir mūsų jaunimo pastangų nematyti, bet tai būtų nedovanotina žala, kurią su dideliais nuostoliais greit pajustumė.

Ir dar daugiau. Mums reikia ne tik studentais domėtis, bet ir juos visokeriopai parenti. O kad studentai važinėja po visokius suvažiavimus ir stovyklas, tai taip pat reikia džiaugtis. Jie ten daug darbų neismoksta. Jie ten ir pasimeldžia kai reikia, ir padirbėja, ir pasilinksmina kai laiko turi.

Jau vieną kartą esu minėjęs, kad vargas tai tautai, kurios jaunimas snaudžia kaip seniai. Jaunimas turi planuoti kalnus nuversti. Jaunimas turi bandyti saulę žemei palenkti. Jaunimas, kaip pavasario upės, turi veržtis ir ledus sulaužyti. Jei jaunimas to nesiekia, jis yra nelaiku pasenęs ir iš jo nieko gero nebus.

Mūsų dabartinis jaunimas, kurį matome laisvuose kraštuose gyvenantį, į savo tikslą turi eiti labai sunkiais, jiems dažniais svetimais ir nelabai mielais keliais. Bet jie eina ir pareigą atlieka. Kas moka tą mūsų jaunimo darbą pasekti, tie gali ir pasidžiaugti. Gi tie, kurie mano, kad tik vienoj vietoj tupėjimas yra didelė dorybė, tie nori mūsų jaunimą nelaiku numarinti.

Tat tegul mūsų jaunimas keliauja per visą Ameriką iš suvažiavimo į suvažiavimą, iš stovyklos į stovyklą, tegul planuoja, tegul tariasi, tegul gerai moko, tegul tarpusavy bendrauja. Džiaugsmo bus ir mums ir mūsų Tėvynei.

O apie kitą skundą, žodžių perduotą, pakalbėsime kitą savaitę.

DIDELĖ NAUJIENA, VERTINGIAUSI TERROŠ LEIDINIAI

Anglų-lietuvių kalbų žodynas, apie 20.000 žodžių, su ištarimu, nurodytais sutrumpinimais, vartojamais JAV ir Anglijoje, geografiniais vardais ir vardu sąrašais, rūpestingai paruoštas, tvirtuose viršeliuose, kaina — tik 4 dol.

Jurgio Savickio Žemė dega, antrojo pasaulinio karo atsiminimų ir užrašų antrasis tomas, kritikų nuomone, geriausia ir įdomiausia metų knyga, apie 416 psl., tvirtuose viršeliuose, kaina — 4.50 dol.

Abi knygos pradedamos platinti dar prieš Kalėdas. Terros knygos klubo nariai, Prof. J. Balčikonio Lietuvių kalbos žodyno prenumeratoriai ir užsisakantieji didesniais kiekiais gauna žodyną už 3 dol., abu Žemė dega tomas — jų prenumeratos kaina, už 6 dol., vietoj kataloginės 9 dol. kainos. Persiuntimo išlaidos — 12 centų už knygą. Užsisakykite knygas dar šiandien. Tuo užsitikrinsite sau knygų gavimą ir žymiai palengvinsite leidyklai sunkią išlaidų našą.

Rašykite:

Terra

3333 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois

KAS ir KUR

• Vincas Ramonas nuo gruodžio 1 d. pasitraukė iš LRD valdybos. Jo vieton įeina I-asis kandidatas Kleofas Jurgelionis.

• Vasia Kiaulienienė, prieš metus mirusio žymaus dailininko Petro Kiaulėno našlė, praėjusią savaitę su savo mažamete dukrele Laura iš New Yorko išvyko į Paryžių. Ten ji rūpinsis savo vyro Petro Kiaulėno kūrinių parodos ruošimu, kuri, kaip numatyta įvyks artimoje ateityje, Andrė Weil galerijoje.

Dailininkas Petras Kiaulėnas tapybą yra gilines pas žymius dailininkus Paryžiuje ir jo vardas bei darbai prancūzų meno pasauliui jau yra žinomas. Todėl tenka laukti, kad ši jo kūrinių paroda, kuriai rūpestingai dar prieš savo mirtį ruošėsi dailininkas, susilauks tinkamo dėmesio ir įvertinimo. Parodoje bus išstatyti dailininko paskutiniai darbai sukurti Amerikoje.

V. Kiaulėnienė, išvykdamą į Paryžių, širdingai dėkoja tiems mūsų dailininkams, kurie sudarė sąlygas ir progą, išleisti ruošiamos parodos katalogą.

Atsisveikinimo vakaras su išvykstančia įvyko dr. B. Nemicko būte ir šeimoje, Maspeth, N. Y.

• Pirmoji Amerikos ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventė rengiama Čikagoje 1957 m. birželio mėn. 30 d. Šventės tikslas — skieisti lietuviškosios kultūros apraiškas ir parodyti lietuvių tautinių šokių grožį ir savitumą saviesiems ir svetimiešiams.

• Tautinių šokių šventės rengimui sudarytas komitetas: Bruno Shotas — pirmininkas; Juozas Kreivėnas, teisėjas Alfonse

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 5-1717

Rezidencijos REpublic 7-7668

Dr. S. Bičis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.

Trečiadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas.

Seitadienį tel. nuo 1-3 val. popiet.

Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. ofice'o EVerglade 4-7376

Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Norvest Medical Center

2336 West Chicago Ave

Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.,

Tik susitarus trečdieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

MARGUTIS

vra patį seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUČIO metinė prenumerata \$3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

Wells ir Jonas Jasaitis — vice-pirmininkai; Antanas Gintneris — izdininkas; Stasys Daunys — generalinis sekretorius; Albina Poškienė ir Agnė Jasaitytė — sekretorės; Justas Kudirka, Zigmantas Dailička ir Eugenijus Bartkus — nariai. L. B. Čikagos apygardos valdybą atstovauja Jonas Jasaitis.

• Tautinių šokių šventės repertuaro komisiją sudaro: Juzė Vaičiūnienė, Halina Radauskienė, Irena Šilingienė, Bronė Jameikienė ir Bruno Shotas.

• Leidinys "Lietuviai Rašytojai", numatytas išleisti Lietuvių Rašytojų Draugijos 25 metų sukakčiai atžymėti, įgauna realios išleidimo galimybes.

SANTARIEČIŲ GYVENIME

Gali žmogus kurti ne vien dėl to, kad turi gabumų, bet ir todėl, kad pati jo psichologija leidžia jam savo gabumus panaudoti kūrybai.

Kūrybiniam veiksmui sąlyga yra dabarties netobulybės pajutimas ir ateities galimybės vizija. Žmogus gali kurti tik tada, kai jis pajunta save ar savo aplinką netobula, ir kai įsivaizduoja, kas būtų labiau pageidaujama negu tai, kas jau yra. Žmogus kuria, jei jis, šiuos du — išeitį ir ateitį — taškus pajutęs, nusprendžia nuo mažiau tobulę žengti į tobulesnį. Bet kokie bebūtų jo gabumai, kūrybiškumas ir galimas tik tuomet, kai žmogus netobulybę pajunta ir ateities viziją vaizduojasi.

Mūsų atsisakymas spręsti Lietuvos ateities klausimus (atsakomybė patogiausiai paliekant pasilikusiems Krašte, kurie "viską nusprendę" reikalauja, kad mes ateities vizijos neturime (ir ne norime turėti). Bet neturėdami šios vizijos ateitį, mes savąjį tobulybės troškimą (kuris žmoguje, turbūt, neužmarinamas) nukreipiame atgal į praeitį. Praeityje tuo būdu atsiranda visas šis įtempimas tarp netobulybės suvokimo ir tobulybės vizijos, ir iš šio įtempimo kilusi kūrybinė energija taip pat pasilieka, praieityje — pasakomius uždengti bedugnę tarp praeties netobulybės ir jon sukrauto tobulybės troškulo.

Atsisakymas gyventi lietuviškosios ateities viziją mus padaro praeties gyventojais — jos nuviltaisiais ir jos svajotojais drauge. Dėl to negalima praeties kritikuoti, nes net ir nuosaiki kritika sugriaua svajonės burtus. Dėl to ir, iš kitos pusės, negalima pasitenkinti tuo, kas buvo mūsų praieityje iš tikrųjų atsiekta (ir reikia "vogti" Kantus, Dostojevskius, Tolstojus...), nes realieji praeties atsiekimai neprilygsta į praeitį nukreiptom mūsų vizijom, turėjusiom (to kiaz vizijų paskirtis...) mes vesti į didesnius atsiekimus ateityje. Atsisakius šių ateities vizijų, nieko kito ir nelieta, kaip tik magiška (skaičiuojant, pavyzdžiui, Kanto kraujuje lietuviškąją dalį) "atkurti" praieityje atsiekimus, kurie būtų turėję būti mūsų ateitis.

Todėl ir mūsų antisovietinė rezistencija tokia bergždžia (gal išskiriant tik vieną žodį), nes mes joje dalyvauname dėl to, kas buvo praieityje, bet ne dėl to, kas turi būti. Kas "turi būti" — mums vaidenasi, kaip to, kas buvo, pasikartojimas. O tai jau ne kas kita, kaip tikėjimas, jog pasakų kariuomenės, visoje šarvuotoje miegančios pilialinio skliautuose, atbus (nepaliesus nei laiko, nei žiurkių) ir iškovos Lietuvai laisvę. Todėl mes ir paliekame viską tiems, kurie Krašte palikę: kiekvienoje pasakoje esti herojus, kuris laimi, kadangi teisus. (Bet pasakų herojai kaip tik tuo ir yra patrauk-

lūs, kad jie "nuima" nuo žmogaus pečių jo atsakomybę pačiam su blogiu kovoti ir gerį kurti).

Bet ateitis nesukuriama tikėjimu pasakomis (t. y. tokiu tikėjimu, kuris nereikalauja jokios pastangos iš paties tikinčiojo). Į ateitį žmogų veda tik jo tikėjimas vizija (arba toks tikėjimas, kuris reikalauja paties žmogaus veiksmo jo išpildymui). Mums ši vizija turi būti lietuviškosios ateities, kokios mes norime, įsivaizdavimas, kuris sukuria apimtį apie save aktyvią tikinčiųjų bendruomenę. Ir tada kova dėl Lietuvos bus konkretus lietuviško turinio visiems kūrimas, o ne bergždybių deklaravimai, komentavimai, dementavimai ir... užbintavimai (vietų, į kurias stipresnių komentarų pataikyta).

ZIEMOS LINKSMYBĖS

Naujų Metų savaitgalį Bostono-Brocktono santariečiai su svečiais praleido keletą žvazių dienų Laconia, New Hampshire žiemose stovykloje. Dienomis slidinėta slidžiais kalnų keliais. Vakaraus išklausa studijų dienoms garbės daranti programa bendrąja tema: "Antisovietinė rezistencija".

Gruodžio 29 d. Gabrielius Gedvila kalbėjo apie "Rezistencijos idėją ir jos reikšmę jaunimo gyvenime." Klausimas pasirodė diskutuotinas, tat ir diskutuota kiek. G. Kurpis sveikino studentų sąjungos Bostono skyriaus vardu, o J. Špakevičius — bostoniško ASS. J. Špakevičius ir Z. Mereckis pasirūpino ir literatūrinėmis linksmybėmis.

Gruodžio 30 d. vakare buvo susikaupiamo vakaras kovotojams prieš sovietus prisiminti. Vyt. Kavalis žvilgtelėjo į "Žmones ir idėjas sukilimuose prieš sovietus." O A. Jankauskaitė, V. Malinauskaitė, G. Gedvilas ir R. Lizdenis tai valandai visiškai nuriusimams stovyklautojams perdavė montazą "Lietuvių rezistencinė literatūra", sujungdami rinktines partizanų dainas su prozinu pasakojimu. Minėjimą tropu žodžiu surišo Vl. Eikinas. Į naktį dar ilgokai dainuota lietuviškos dainos, bet po partizanų minėjimo susidarė nuotaika šį vakarą apsieiti be šokių.

Naujieji metai sutikti linksmoje atmosferoje, kurią sekmingai kurstė newyorkiečiai D. Gasiūnas ir A. Grigaitis, išleidusmi Santaros oficio numerį 1956 metams ir jame visiems pramatydami prasmingus ateities užsiėmimus. Vl. Eikinas, J. Špakevičius ir R. Veitas, gitaros palydimi, padainavo kupletus iš stovyklos aktualijų ir pridarytų nuostolių.

Dalyvavo apie 35 studentai iš Bostono, New Yorko, Chicago, Montrealio, Pittsburgho, Waterburio, Stamfordo ir Brocktono. Stovyklą rengė rūpestingą skyriaus valdyba: Vl. Eikinas, B. Danerytė, A. Skabeikaitė, ir buvęs pirmininkas Zenonas Mereckis. Visiems dideliu įspūdiu paliko skyriaus sekretorė: nors ji besydinėjant lūžo kojos kaulas, tačiau ji jau tą patį vakarą, grįžusi iš ligoninės užgipsuota koja, buvo pati pirmoji vesti lietuviškos dainoms!

Stovyklos salę puošė iš Chicago importuota trylikos lėta paroda "Santara vaizduose." Davo daug muzikos ir juoko jaunatviško. Nuo pereinų metų stovyklos žinovų pastebėta nemaža pažanga: slidinėta šysyk jau buvo daugiau stačiom, negu kitose kūno pozicijose. Sportiškai pasižymėjo ir du Santaros patriarchai, visą dieną vaikščiodami po snieguotą kiemą ir smagstydami ateities veiklos gaires.

Pažymėtina, jog tiek santariečiai, tiek svečiai, visi aktyviai dalyvavo programos išpildyme ir kur tik reikėjo. Stovykla užsibaigė, deja, per vėlai sukomponuotu atsisveikinimo himnu: "Leiskit iš stovyklos, Leiskit pas mamas! Ten mums vazelėnų Pagydyš žaizdas."

1956 CHEVROLETS

2-Door Sedan: V-8; Factory Equippel

- Pasirinkimas iš kelių
- Mažai įvažiuota, vienas savininkas
- Nenaudotos nuomavimui

WHILE THEY LAST...

\$1,395

DON McCULLAGH
CHEVROLET CO.

1258 E. 105

CE 1-7060

• Dalia Juknevičiūtė sukompanavo įspūdingą linoleumo raižinį Santaros Centro Valdybos šventiniam sveikinimam. Skoningi sveikinimai buvo jos pačios ir pagaminti.

• New Yorko santariečių Kalėdiniam susirinkime svečias iš Chicago — Julius Šmulkštys kalbėjo apie Santaros veiklą ir planus, Vytautas Aukštikalnis referavo Naujų Metų sutikimo reikalą. Nutarta leisti toliau skyriaus buletenį "New Yorko Santara" bei suruošti sąsąrydį. Po susirinkimo skyriaus pirmininko V. Vaitačio namuose šaujamai pasisokta prisiminus ilgą praėjusį advento nuotaiką ir kotarpi.

• Detroito santariečiai jaunimui surengė malonią Kalėdų Eglutę. Kalėdų Senelis visus dalyvius, santariečius ir didelį būrį svečių, apdovanojo "įspūdingom" dovanėlėm.

• Pasinaudojant Kalėdų atostogomis įvyko visa eilė pasitarimų Santaros reikalais. Centro Valdybos vicepirmininkas Leonas Sabaliūnas buvo atskridęs Chicago, CV narys Gabrielius Gedvila lankėsi New Yorke, Bostone bei rytinių pakraščių žiemose stovykloje. Santaros metrašio redakcinio kolektyvo narys Julius Šmulkštys buvo nuvykęs į New Yorką.

DETROIT

VYTAUTO ALANTO VEIKALO PREMERA

Detroito Dramos Mėgėjų Sambūris, vadovaujamas aktorės Z. Arlauskaitės-Mikšienės, 1957 m. vasario mėn. 2 d. 7 val. vakare, didžiojo ukrainiečių salėje Martin-Michigan gatvės kampe, stato Vytauto Alanto 3-jų veiksmų komediją: "Šiapus Uždangos". Šis naujas veikalas yra patrauklus, intriguojantis. O juoko, juoko, iki ašarų...

Po vaidinimo linksmi šokiai, grojant gerai muzikai.

Bufetą tvarkys ir jį vadovaus mūsų Detroito nepalietami talinkininkai p.p. Sadeikiai.

Vakaro pelnas skiriamas Vasario 16 Ginnazijai. Rengėjai —

Lietuvių Rezistencinės Santarvės Detroito skyrius.

Malonu mums pažymėti, kad jautrios lietuvių visuomenės remianai, jau sugebėjo ginnazijos reikalams paaukoti virš tūkstanties dolerių. Mokinės Irutės Janusaitytės išlaikymui irgi gero kaiti peršokta tūkstantinė.

Laukiama gausaus svečių atsilankyme ir iš Detroito apylinkių.

METINIS KULTūros KLUBO SUSIRINKIMAS

Sausio mėn. 13 d. (ateinantį sekmadienį) 4 val. p. p., Tarpautinio Instituto patalpose 111 Kirby Ave., priešais meno mūšiejų, vyks metinis Detroito Liet. Kultūros Klubo susirinkimas. Bus renkama nauja valdyba ir nustatomos gairės tolimesnei Kult. Klubo veiklai. Visi Kult. Klubo nariai prašomi būtinai dalyvanti. Šia proga bus primami ir nauji nariai. Kviečiame lietuviškąją visuomenę atvykti ir įsijungti į bendrą kultūrinę veiklą. Metinis nario mokestis tekainuoja tik \$1.00.

Kult. Klubo nariais priimami ir vienodai toleruojami visų politinių srovų ir įvairių religinių įsitikinimų asmenys.

Atvykęs pajusite jaukią lietuviško bendradarbiavimo nuotauką ir naudingai praleisite laiką.

ISTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba ra kantai tampa sunaikinti arba ugandinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaustymo, ko visada reikalauja atitraudos kompanijos pirmojo išimoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
669 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773

rezidencija PENINSULA 252

DIRVA

LAUKIA

JOSU TALKOS!

To Our Friends and Patrons
GREETINGS and BEST WISHES

MOSHER-LALLY
CHEVROLET CO.

SEE THE NEW MOST OUTSTANDING
1957 CHEVROLET

566 Broadway

Bedford, Ohio

BE 2-1880

LAISKAS IŠ CHICAGOS

Apie orą ir meilę

APIE ATSIMINIMUS IR ATMINTIES RASYTUS
IR JUOZO BAČIŪNO KELIONĘ Į EUROPA

Jeigu aš pasiųsčiau Jums, Redaktorium, visus mano rašytus laiškus, tai jų būtų septyni, nes septynis kartus sėdau rašyti, pradedant 1949 metais, ir kas metai prieš Naujus Metus, bet... deja, nė vieno neparašiau, ir pasilikio tik septynis kartus parodytas geras noras. Bet už tai aš-tuntas tapo kūnu. Ji ir siunčiu. Ir siunsiu jų daug. Taip jau nutariau. Tik nežinau, ar gerus norus ar tikrus laiškus.

O koks galingas aš buvau užsimojimuose prieš septynerius metus! Redaktorium, — tada aš rašiau, — skirk puslapį Chicago, o gal gali ir daugiau. Čia tiek gausu naujienų, toks gyvenimas verda, o ir rašyti taip norisi, tiek pasiaukojimo ir idealizmo turiu aš ir mano plunksna. Ir mokėti tau už darbą nieko nereikės. Nė cento. Aš dar siunsiu aukų ir iš draugų parinksiu smulkių... Taip baisiai norėjau būti žurnalistu.

Ir dėkojo Redaktorium, ir laukė laiško... ir ragino, ir prašė. O aš vis gerus norus siunčiau, paskiau pinigų už darbą prašiau...

nedrasu, pasakysiu atvirai, Redaktorium, pradėti Tau rašyti aš-tuntą laiško. Nežinau, nuo ko ir pradėti. Gal nuo oro, sakau, bus kukliau. O paskiau jau pakalbėsim ir apie tuos pinigus, kuriuos taip baisiai noriu gauti iš paties. Kitaip pasakius, tą čekuką iš Sveiko sukrauto pirmo miliono ir banke pūnančio.

Tai gi, sakau, apie orą. Mat, dideliame mieste gyvenu. Viena-me pakraštyje lyja, o kitame sninga. Sakysime, ten kur cicili-ka gi gyvena, o kaip ten audringa. Žiema ar vasara, ten vis žaibu-oja ir griauštinis griauždis. Trenkia kaip iš pypkių. Katalikai net perkūnsargius įsirengė. Tokius laidininkus. Jie tik perleidžia tuos žaibus ir pastiprina dar. Rudenio miglose ir sandariečiai skęsta. Jei ne tas milžinas Vaidila, kuris vis dar įstengia debesis išsklaidyti, ir jie pro audrą šviesos nematytų.

Nesulaukia pavasario ir lasiedai, nors Kaulėnas iš Londono ir atvežė pirmųjų pavasario žibučių pumpurėlių. (Sako, vežtą Anglijos miglą jūroj paskandinęs).

O tie vargšeliai tautininkai perkūnais sugriauti (Kągi prof. Skardžius pasakys dėl tokio mano žodyno), žaibais sužaibuoti, audrų perskrosti ir miglose paskandinti šildosi sau vasaros spinduliuose per visus keturis metų laikus ir armotomis šauda į Vašingtoną. Bepigu jiems. Margutis, tas žodinis dienraštis, vi-sados gražų orą skelbia. O juk ir Juozas Bačiūnas tų vasarviečių turi begales.

Jau buvau bebaigiąs rašyti laiško, bet suskaičiau eilutes, kad dar per maža pinigų gausiu iš Redaktoriaus. Tad rašysiu daugiau. Rašysiu ir kalbėsiu, kaip margaitei. Pirm apie orą, o paskiau apie... meilę. Mat, įsimylėjau į Mykolą Krupavičių. Ot, tai aukso žmogus. Ot, tai išminčius. Tu man mokėk taip parašyti atsiminimus, kad iš jų nė atsiminimo nebėliks. Aš tik skaitau juos ir skaičiuoju, kiek jis eilučių prirašė ir kiek pinigėlio uždirbs. Nepaskubėjau aš jų parašyti. Tai bent būčiau prisikrovęs kapitalo.

O mano draugas krikščionis demokratas aną dieną ir sako. Tuščia tų pinigų, bet jis draugų jau nebeskaičiuos... Toks vyras, toks politikas, toks valstybininkas, toks demokratas, o didžiausias jo priešinys A. Smetona prieš trisdešimt metų tik pakambino telefoną, pasakė "Ateik", tai jis net pėsčias nulėkė, o parlėkė uždušęs automobilium, pasakytį savo draugams nepaprastai linksmą naujieną...

Jeigu jau kalbėti apie meilę, tai kalbėsiu ir apie Raštikį. Myliu ir jį. Perskaičiau jo atsiminimus iš atminties parašytus ir apsiuversčiau. Tai vargšelis. Gavo Lietuvoje 2000 litų per mėnesį, butą, šviesą ir kurą, automobilį ir šoferį, gažą ir alyvą, nė pripūsti padangų reikėjo, nė ma-

šinos plauti ir taisyti, o valdžia ėmė ir nepadovanojo jam skly-pelio nameliui pasistatyti. Vargšelis, sakau, ir dabar ruošius pradėti rinkti aukas nors pavėluotai, jam sklypelui nusipirkti. Kaip dabar iš atminties prisimeniu, tie kapitalistai mokytojai gaudavo tik 200 litelių, tai ir namus statėsi ir ūkius pirkė ir tuo kapitalistinį Lietuvos gyvenimą kėlė. Vargšelis tas generalas!

Kalbėjau apie orą ir meilę, o dabar pasikalbėkime kaip Chicagoje žmonės kalbasi. Jūs turbūt, nežinote, kad jie kalbasi tik mikrofonais. Mat, tų radijo stočių, tai begalybė. Tik spėk klausyti. Nuo ryto iki vakaro. Sakyk ir kalbėk ką nori, visi tik klauso ir visi žino, ko tu nori.

Bet, taip buvo tik prieš kelis metus. Kalbėjo Margutis, Sophie Barcus, Šaltimieras, Draugas ir Banga, Kubilius, Budrikas. Ir vis tai buvo kasdieninės programos, nuo ryto iki vakaro. Pirmoji užsitarė Banga. Pinigų pritrūko. Paskiau pasekė Draugo radijo programa, nes niekas neklausė. Kubiliui su Kubiliene, sako, valdžia nebeleidusi kalbėti. Šaltimierui biznieriui užsmaugė gerkle. Liko Margutis ir Sophie Barcus, Jų tai jau niekas nepriblošė prie žemės. Juos ir klauso visi, ir prekybininkai per prievartą skelbimus grūda, ir valdžia myli. Beje, dar Budrikas turi prekybinę programą dėl Budriko.

Apie išeinančius mūsų mieste laikraščius nerašysiu, sakau, gal Redaktoriaus juos skaitai. Jeigu ne, tai parašysiu kitame laiške, po kitų Naujų Metų.

Dar turiu daug ko parašyti ir apie kitus reikalus reikaliukus. Sakau, gal ir už juos sumokėsite. Jei ne, tai nukirpkite ir gražinkite man oro paštu, apdraustą ir specialiu pristatymu. Pasiųsiu kitam laikraščiui, o Jūs tik pridėsite, kad tas eina tokiame ir tokiame laikraštyje...

Tai gi, tarp mus kalbant, pasakykite atvirai, koki Juozas Bačiūnas važiuoja į Europą? Mes jau kelias savaites kaip neriamės iš kailio norėdami sužinoti. Kalbų kalbos, tarp tų kalbų kalbės, o atsakymo ir nėra. Vaistinėse net vaistų pritrūko nuo galvos skaudėjimo. Taip ji mums suskaudo.

Daug kas manėme, kad važiuo-

SKAUTAI

SAUSIO 15-TOJI

(sks) Kasmet „miela sese, broli, prisimename tą dieną, kada dalis Mažosios Lietuvos nusimetė 700 metų vilktus vergijos pančius ir pareiškė norą gyventi kartu su broliais iš Didžiosios Lietuvos. Be to, sausio 15 dieną, prieš 34 metus, atgavus Klaipė-

dos uostą, Lietuvai per Baltijos jūrą atsidarė platus kelias į pasaulį. Su skausmu širdyse prisimename tuos, kurie žuvo kovoję už teisę Lietuvai būti jūrine tauta, ir už tai jiems lenkiame galvas.

Šiais žodžiais primenama skautiškajam jaunimui Klaipėdos atvadavimo sukaktis, kurią lietuviai ir toli nuo Tėvynės kasmet gražiai pamini savo kolonijose.

AKAD. SKAUTŲ ŽIEMOS STOVYKLA
(sks) Šiauriniame Michigane, Manistee žiemos sporto vietovė-

ja Devenienės nuversti. Bet kaip toks dežntelmenas, kaip Bačiūnas, vers jau ir taip silpną moteriškę. Kiti sakė, kad gal vyks-ta susitarti su Krupavičium atsiminimų išleidimu, nes jis juk yra didelis spaudos bičiulis ir knygų leidimo mecenatas. Guodėmės, nervus ramindami, kad gal vyko pirkti Europoje vasarviečių.

Baisiai norisi sužinoti. Nesirūpinkite, už raštą sumokėsime, nes tokiame svarbiame valstybiniam darbui pinigų nebus pagal-lėta.

Norėtumėte gal sužinoti, kaip A. Olis jaučiasi iš išvertimo jo iš Balfo posto? Pasakysiu atvi-rai, su juo nesikalbėjau, nes gyvenu Ciceroje ir su juo susitikti sunku. Bet va, ką kalba žmonės. Mat, Chicagoje buvo didelis pagerbimas Balfo veikėjų. Viena-me dideliame baliuje visi jie bu-vo apdovanoti diplomais, buvo gerta į jų sveikatą ir... gerta. O kadangi A. Olis yra vienas iš Balfo steigėjų, daug tai organi-zacijai dirbęs, iš miesto valdybos išrūpindavo leidimą aukų rinkimui, tai jį pagerbti nutarė ki-taip. Reikia gi pagerbti taip, kad pagerbtasis visą amžių atsimintų. Kas tas diplomats? Ims ir suplyš. Kas kad išgers į sveikatą? Kitą dieną gėrėjui galvą skau-dės ir jis nieko nebeprisimins ką jis sakė. O čia ir buvo sugalvotas geniališkas pagerbimas. Amži-nas pagerbimas. Išmesti iš Balfo. Tai pagerbtasis atsimins vi-są amžių.

Žinau, Redaktoriau, baigsiu rašyti. Kai daug prirašysiu, tai Tau reikės brangiai mokėti ir ko ge-ro susigalvosai visai mano laiško nebespausdinti.

Po metų, tą pačią dieną, sau-sio 1, parašysiu kitą laiško. O per visus metus rašysiu gerus norus, pašto nevarginsiu ir Svei-kam laiko negaišinsiu.

Tavo Juozas Butvila

dos uostą, Lietuvai per Baltijos jūrą atsidarė platus kelias į pasaulį. Su skausmu širdyse prisimename tuos, kurie žuvo kovoję už teisę Lietuvai būti jūrine tauta, ir už tai jiems lenkiame galvas.

Šiais žodžiais primenama skautiškajam jaunimui Klaipėdos atvadavimo sukaktis, kurią lietuviai ir toli nuo Tėvynės kasmet gražiai pamini savo kolonijose.

AKAD. SKAUTŲ ŽIEMOS STOVYKLA

(sks) Šiauriniame Michigane, Manistee žiemos sporto vietovė-

je, gruodžio 28 — sausio 1 die-nomis neužiomis prabėgo puikiai pavykusi Akademinių Skau-tų Sąjūdžio žiemos stovykla, su-traukusi 64 dalyvius-ves. Jų tar-pe ir 18 clevelandiečių.

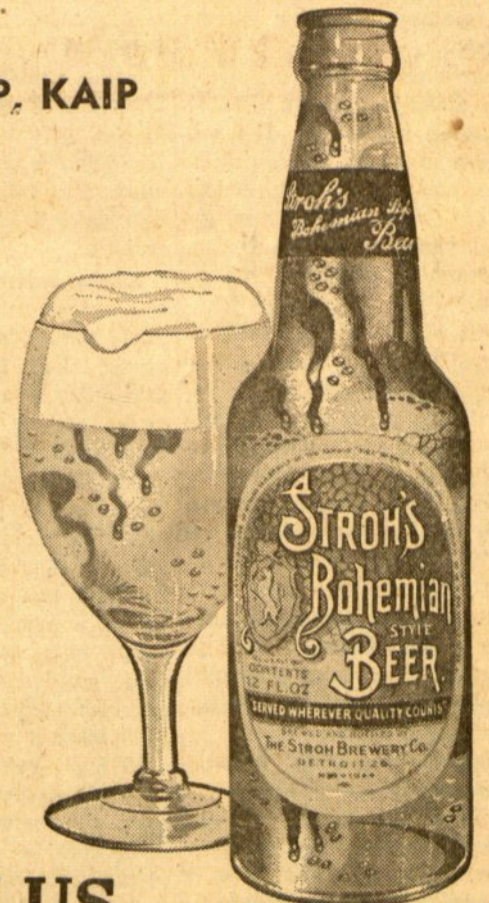
Stovyklos viršininkas buvo fil. Vyt. Černius. Jam talkininkavo — Rita Stravinskaitė — mer-gaičių komendantė, Rimas Min-kūnas — vyrų komendantas, V. Kamantas — programų vadovas ir Al. Grigaliūnas — slidinėjimo vadovas.

Dienos leistos baltoje sniego karalystėje apylinkės kalnuose, o vakarams nestokoję specialios

programos, skautiškai-akademiiškos nuotaitos, demonstruoti skautiško ir akademinių gyveni-mo filmai.

Stovyklavo akad. skautai-tės bei jų bičiuliai iš Chicago, Cle-velando, Detroito ir net rytinio JAV pakraščio. Su puikia nuo-taika sutikti Naujieji — 1957 metai.

Stovyklautojai iš šios žiemos stovyklos parsivežė puikią nuo-taiką, malonius įspūdžius ir... aišku, po kelias mėnynes prisi-minimui.

TIKRAI SKAIDRUS TAIP, KAIP
SKAIDRUS STROH'S
STIKLAS...

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

STROH'S ALUS

yra lengvesnis, šviesesnis, daugiau gaivinantis,
nes jis yra ugnim verdamas prie 2000 laipsnių!

Pirmas paragavimas jums pasakys... jūs niekad neragavot tokio alaus, kaip Stroh's. Ir jūsų paragavimas bus teisingas, nes joks kitas alus nėra daromas kaip Stroh's. Tai verdamas alus. Pabandykite Stroh's. Jis jums patiks. Buteliuose, 12 uncijų dėžutėse ar bare!

JUMS PATIKS

Stroh's

YRA ŠVIESESNIS!

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!

Sacharino byla

JONAS BUDRYS

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

Man niekuomet nebuvo tekę kalbėti su ministru pirmininku Dr. K. Grinium. Ligi tol nebuvo buvę tokio reikalo. Aš, nors ir pagarb- biai, bet visai ramiai atšakiau: — Aš dar nežinau, ar ministras palieštas tiesiogiai, bet aš turin pakankamai duomenų tam, ką da- rau. Manau, kad tokiu keliu eidamas geriau- siai atlieku savo pareigas.

— Kokius duomenis jūs turite? Sėskite ir pasakokit.

Aš išdėčiau visą reikalą ir tęsiu: — Jei kada nors Sovietai rastų sau naudingą tą operaciją nutraukti, tai tas bus padaryta su dideliu skandalu mūsų valstybei. Tuo tarpu jie tiems asmenims, kurie ten dalyvauja, gali prigrasyti: arba — arba. Ministro grasi- mas man (padaviau telegramą) — šūvis pro šalį; ar nebūtų tiksliau jam kreiptis į Krašto Apsaugos Ministrą. Jei ponas Pirmininke norite bylą nutraukti — aš nesu tam kom- petentingas — tai yra prokuroro teisė, arba mane galite atleisti. Aš buvau pakviestas apvalyti Kraštą, tą ir darau.

Mačiau, kad Ministro Pirmininko veido išraiška keičiasi, gal net ir tas anksčiau ro- domas rūstumas buvo dirbtinis. Mane pa- klausė: — Iš kur tos žinios gautos?

— Iš rimtų šaltinių, tik tiek galiu pasa- kyti. Jei aš pasakyčiau žmogaus, kuris mane informavo, pavardę, niekas man daugiau ne- pranešinė. Aš tam pranešėjui patikėjau ir tuo perėjau visą atsakomybę už veiksmus. Jei tai būtų legali operacija, kodėl Ministe- rijos valdininkas už mažą patarnavimą duo-

da geležinkeliečiui tokius arbatpinigius?

— Jei man kas paltą paduoda, aš irgi duodu arbatpinigį. Ir Jūs taip pat, — sako Pirmininkas.

— Ponas Pirmininke, aš duodu pusę markės, gal jūs duosite penkias, bet ne ke- turis tūkstančius! Juk tai yra jo metinė alga. Pagaliau, tai yra tarnybinės išlaidos, ar jos buvo įtrauktos į ministerijos knygvedybą?

Pirmininkas pradėjo šypsotis kažką gal- vodamas. Pagaliau paklausė: — Jūs žemai- tis?

— Ne, ponas Pirmininke, — atsakiau.

— Kietas riešutas... — atsikeldamas pasakė rusiškai: — Drąsų Dievas valdo. — Ir vėl lietuviškai: — Bet jei nepasiseks — teisman.

— Klausau, ponas Pirmininke.

Grįžau į įstaigą apie 11 val. rytą. Iš Jo- navos dar neskambino, bet, gal praėjus va- landai laiko, mano nustebimui, įeina vyr. leit. Kirlys.

— Taip greit? — klausiu.

Kiek sumišęs vyr. leit. Kirlys pasakoja, kad Jonavoje rado Užs. Reik. M-jos departa- mento direktorių V-ną, kuris puolė mūsų įstaigą ir jį asmeniškai, pradėjo isteriškai šaukti gąsdindamas atleidimu iš vietų. — Ne- drįskite atidaryti, arba visi būsite atiduoti teisman.

Vyr. leit. Kirlys, pats tik vos mėnuo kaip grįžęs iš Sovietų Rusijos, susvyravo, nesuorientavo ir nuėmė sargybą nuo va- gonų, nieko nedarė ir sugrįžo.

— Kas Tamstai davinėja įsakymus? — klausiu.

— Tamsta, — atsako.

— Aš, ne Tamsta, už juos ir atsakysiu.

Septynios dienos Tamstai naminio arešto, bet duodu progą dalyką išlyginti. Tučtuojau su- žinokite, kur yra tas traukinys, dar kartą mano vardu sustabdykite vagonus ir išpildy- kite kas įsakyta. Karininkui nedera taip leng- vai išsigąsti. Pavalgysite stotyje, jei suspė- site. Pirmu keleiviniu traukiniu suskubsite — griežtai įsakiau.

Vyr. leit. Kirlys išėjo. Vėl per Kauno stoties komendantą sulaukėme vagonus, jau buvusius kelyje kažkur apie Panevėžį. Gavau pranešimą, kad vagonai jau praėjo Panevė- žio stotį ir bus sulaukyti tik Obeliuose. Kitos dienos rytą vyr. leit. Kirlys telefonu iš Obelių stoties pranešė, kad atidarė tik vieną va- goną, nes antras jau buvo išleistas per sieną. To vagono pakako, kad byla nepasibaigė fiasco: visoje stoty buvo toks aštriai saldus kvapas, kad žmonės pradėjo čiaudėti. Buvo surasta ir narkotikų: kokaino ir kitų. Minis- tų Kabinetas tą pačią dieną atsistatydino. Nemažonu buvo, kad antrasis vagonas buvo išleistas iš Lietuvos ir buvo konfiskuotas Sovietų organų. Man nerūpėjo, ar kas buvo teistas, ar kokiais sumetimais byla buvo lik- viduota; man rūpėjo tiksliai sustabdyti nele- galias operacijas, kas ir pavyko. Užs. Reik. Administracinio Departamento Direktorius V-nas irgi apleido savo vietą.

Kad nemesčiau šešėlio visai Ministerijai, turiau pasakyti, jog niekas iš aukštų parei- gūnų, išskyrus patį šefą, tose operacijose ne- dalyvavo ir su tuo nieko bendro neturėjo. Tik vėliau iš labai aukšto URM pareigūno gavau patikslinimą, kodėl dr-as P. grąšino man, o nesikreipė į Krašto Aps. Ministerį:

Kr. aps. min. buvo prof. Šimkus ir dr-as P. manė, kad tai profesoriaus pareidymu suve- damos sąskaitos su juo, dr-u P., kitos parti- jos žmogumi.

Su dr-u Purickiu dar teko susitikti. 1923 metais, sausio 12 ar 13 dieną jis, atvyko į Sukilėlių vyr. štabą, ties Ginduliais, netoli Klaipėdos miesto ir pasisūlė savanoriui. Tai gera proga jam vėl pasireikšti. Jam buvo pavesta diplomatiniai reikalai. Sustoję trumpai štabe ir vyko toliau į šilutę. Po dviejų dienų buvo paimta Klaipėda ir jis naktį, sau- sio 16-tą, persikėlė į Klaipėdos miestą ir ap- sigyveno "Viktorijos" viešbutyje. Jo paruoš- tos notos Gelbėjimo Komiteto, Direktorijos, ar mano, sukilėlių vado, vardu, buvo geros. Aš tai sprendžiu iš to, kad alijantų Komisija su jomis skaitėsi, į kiekvieną jų stengėsi iš- samiai atsakyti ir net klausė manęs, kas tas notas rašė. Vėliau, po vasario 19-tos dienos, jis užbaigė savo pareigas ir išvyko į Ber- lyną. Turiu jo laiško iš ten ir dabar. Jis prašė manęs, kaip Aukštojo Lietuvos Įgaliotinio, sušvelninti mano, jo manymu, per aštrų elgė- sį su vokiečiais (vietiniai lietuviai kritikavo mano elgsį kaip per švelnų), nes tai, anot jo, klindė lietuvių santykius su ukrainiečiais ir su Vilniaus Krašto gyventojais. Pagaliau dr-as Purickis tapo "Lietuvos" dienraščio re- daktorium. Čia tai jis pasinaudojo proga man atkeršyti. Žinoma, aš negalėjau tvirtinti, ar jis buvo tikrai kerštingas, bet jis pasidavė dr-o Gabrio intrygoms. Gabrys norėjo tapti Klaipėdos Gubernatorium ir darė viską, kad tiksliai tą postą pasiektų: prikaltė keletą vietinių veikėjų ir paruošė jų vardu peticiją Ministrui Pirmininkui. Vietiniai veikėjai, šį kartą, mano nustebimui, atnešė tą peticiją man, motyvuodami, jog jie dr-o Gabrio nenori matyti Gubernatorium. Tuo tarpu pats

dr-as G. taip buvo tikras, jog Vanagaitis ir kompanija tą jo paruoštą peticiją paduos, nes kartu su juo viename traukiny vyko į Kauną, kad palikęs klaidėdikius vienus vieš- butyje, pats paskubėjo pas dr-ą Purickį į re- dakciją. Redakcijoje jis pasakė, kad peticija jau paduota ir tik reikia "Lietuvos" redak- toriaus žodžio oficioze ir tuo reikalas bus atliktas. Tuo metu pas dr-ą Purickį buvo ir vienas krikščionių demokratų Seimo atstov- vas, eks-kunigas dr-as Vilimas. Dr. Purickis pradžioje nepasidavė Gabrio sugestijai, tada Gabrys pasilenkęs, pašnibždėjo P-kiui: — Ką tu užstoji? Ar tą, kuris Tave sunaikino poli- tiniai už sachariną? — Tada Purickis čia pat, skubiai surezgė straipsnį prieš Gubernato- rių Budrį. Ar buvo sunku rasti priežasčių, kuomet atmosfera Klaipėdoje buvo tam pa- togi? Vieni vietos gyventojai reikalavo vie- nų, dangumojė neišpildomų, dalykų; kiti — kitų, o Vyriausybė peikė mane už per griež- tas priemones likviduojant politinį streiką. Nors ta peticija nebuvo įteikta, bet vyr. re- daktoriaus Purickio straipsnis kiti suprato, kad tai padaryta Vyriausybei nurodant ir pradėjo kampaniją plačiau. Bet tas su sacha- rino byla tiesioginiai nesurišta.

Red. pastaba. Buv. Krašto aps. min. plk. Žukas "Nepriklausomoje Lietuvoje" tarp ko kita teigė, kad dr. Purickis, teismo išteisin- tas, po to buvęs "Lietuvos Aido" redakto- rium. Iš tikrųjų dr. P. niekad "Lietuvos Ai- do" redaktorium nebuvo. Paskutinį savo gy- venimo dešimtmetį jis nedirbo jokioje redak- cijoje, bet rašė įvairiuose laikraščiuose, gal daugiausia "Lietuvos Aido", bet tik tarptau- tinės politikos klausimais, kaip bendradarbis iš šalies, o ne kaip redakcijos narys.

(Pabaiga)

Tai buvo įdomus, niekam nepataikavęs žmogus

Prof. Prano Gudavičiaus-Gudo išgyventi laikai

BALYS VYLIAUDAS

V

KARINĖ TARNYBA

Baigęs studijas, grįžo į Lietuvą ir vasarai apsisėjo savo svainio ūkyje — Jucių dvare, Pernaravos valsčiu. Kėdainių apskrityje ir atsidėjęs rūpinosi žmonių sveikata.

Į kariuomenę. 1914 m., pradedus didžiajam karui, Gudavičius tuojau mobilizavo. Dėl sekmingo ir stropaus pareigų ėjimo kariuomenėje greitai kilo. Iš pradžių ėjo Daugapilyje jaun. gydytojo pareigas, vėliau Lucene vyresniojo ir pagaliau divizijos gydytojo.

Dirbo 14-toje Sibiro šaulių divizijoje. Tai buvo tikrai geležinė divizija, kaip vokiečiai ją vadino. Na, ir aukų buvo be galo daug. Tiesiog masės karių žudavo. Divizijoje buvo karininkų net po 20 kartų sužeistų. Po bolševikų revoliucijos vokiečiai vėl pradėjo žygiuoti pirmyn. Su divizija teko trauktis atgal. Kadangi tuo metu žmona su dukterimi gyveno Rzeve, todėl ir jo vienintelis buvo noras pasprukti vis tolyn ir patekti pas šeimą. Tačiau taip neišėjo.

Nelaisvė. Vokiečiai diviziją apsupo prie Tartu ir 1918 m. vasario 23 d. visą ją paėmė ir nelaisvė. Belaisvius pėsčius vokiečiai varė į Rygą 5 dienas ir 5 naktis be poilsio ir be maisto.

Vokiečiai elgėsi ir tada taip, kaip šiame kare SS vyrai. Pakelyje daug karių sušalo. Gudavičius išsigelbėjo kelionėje tik tuo, kad kšienėje turėjo cukraus. Eidamas jį čiulpė ir tuo būdu palaikė savo jėgas.

Atvarę prie Rygos, į Chincinbergą, apie 5000 karių, įsakė karininkams atsiskirti. Karininkus pasiuntė nakvoti į buv. vokiečių karininkų kasiną, dar 16 km. kelio. Tai buvo seni užpustyti apkasai. Šalta. Čia jie virė sniegą ir šildėsi šiltu vandeniu. Kita dieną visus varinėjo po Rygą, rodydami gyventojams, kiek daug belaisvių yra paėmė. Taip buvo išvargę, kad eidami užmigdavo.

Pačiam Gudavičiui einant vis vaizdavo priešaky vežimas, į kurį kabindavosi, sugriūdavo ir nubusdavo. Kai baigė kelionę Rygoje, Gudavičius, pasidėjęs po galva tuščią konservų dėžutę, išmiegojo 48 val. Dėžutė per šį laiką net duobė išspaudė kietoje galvoje. Maistas bausis: sriuba iš neluptytų bulvių su dvėsių arklių mėsa. Nei šaukšto, nei indų. Baisus vargas.

Visa laimė, kad vietos žmonės gerokai sušelpdavo: pro vielų tvorą įmesdavo duonos kepalus, dešrų ir net sviesto. Ten būdamas, Gudavičius įrengė ligoninę iš 300 lovų ir surinko gydytojus. Po to paprašė leisti nelaisvę baigti atlikti Lietuvėje. Prašymą pasiuntė į Vilnių ir pranešė Jonui Vileišiui. Po 11 dienų gautas įsakymas Gudavičiui perkelti į Lietuvą — į Jurbarką.

Vėl Lietuvoje. Kadangi Gudavičius buvo divizijos gydytojas, atseit, vokiečių tvarka generolas, todėl vokiečiai atitinkamai ir elgėsi. Išvykstant į Lietuvą, sargybiniui įsakė eiti paskui ne arčiau kaip per 40 žingsnių ir viename vagone nesėdėti. Ties Joniškiu įvažiavo į savo tėvynę. Kraštas atrodė lyg miręs. Keliai apaugę žole, stotyse nė vieno civilio žmogaus, keliuose jokio judėjimo. Miręs kraštas. Žiauru ir graudu.

Pravažiavo neseniai vokiečių baigtą geležinkelį šiauriai — Tauragė. Lyduvėnų tiltas dar buvo medinis, bet tikras statybos šedevras. Jį pervažiuoti tikrai reikėjo gerų nervų. Ta proga nau-

dodamas, kelioms dienoms su stojo savo tėviškėje, o po to nuvyko į Jurbarką.

Kaip gydytoją jį pasiuntė į ligoninę. Čia jis prisistatė vyresniajam gailėtingajam seseriai, vokiečiai, ir paprašė kambario. Sesuo pasiūlė nakvoti palatoje. Prieš tai protestuodamas, išėjo į kiemą, išsitiesė savo karo lauko lovą ir rengėsi gulėti. Visi sužiūrė į jį, kaip į kokį keistuolį. Išsigando ir sesuo: paprašė apsinakvoti svečių kambaryje. Vėliau davė 2 kambarius ir gerą maistą.

Kartą, eidamas pas Hauptmaną, sutiko vokiečių karininką, kuris pareikalavo pagarbos. Jis atsakė, kad žemesnio laipsnio karininkas jam turįs atiduoti pagarbą, o ne jis. Pasiskundė Hauptmanui. Tas įsakė vokiečiams atidavinėti pagarbą Gudavičiui. Algos pasiūlė 150 markių. Nesutikdamas su tokia alga, padavė skundą, motyvuodamas tuo, kad pagal Zenevos belaisvių konvenciją turi būti mokamas ne mažesnis atlyginimas, kokį gaudavo savo armijoje. Skundas patenkintas. Mokėjo 1500 markių mėnesiui.

1918 m. Vokietijai pripažinus Lietuvą, lietuviai belaisviai turėjo būti paleisti iš nelaisvės. Padavė ir jis prašymą. Tuo ir baigėsi belaisvio dienos.

LAISVOJE LIETUVOJE

Iškuria ūkyje. Iš nelaisvės grįžo į savo svainio ūkį — Jucių dvarą, Pernaravos valsčiu. Čia vertėsi ne tik gydytojo praktika, bet ūkininkavo ir iš dalies įsipainiojo į visuomeninį darbą.

Vokiečiai, matydami savo šlijančią padėtį, ėmė sudarinėti lietuviškas apskričių tarybas. Į Kėdainių apskrities tarybą vokiečiai paskyrė Gudavičių. Toliau ir kitus vokiečių dvarininkus.

Apskrities viršininkui jis pareiškė, kad tarybos turi būti renkamos, bet neskiriamos. Viršininkas paskambino valsčiaus Amtsvorsteheriui ir įsakė į tarybą išrinkti Gudavičių.

Valsčiuje per susirinkimą Gudavičius paprašė jo nerinkti, nes vokiečiai jau baigiasi, todėl nesą prasminga tai daryti. Vis tiek tarybas teks rinkti iš naujo. Kaip paprastai, jis baigdamas pridėjo: "Greit vėlnias griebs visus vokiečius!" Už tai Kreis-hauptmanas sudarė bylą ir norėjo išsiųsti į koncentracinę stovyklą, bet nepasėpė. Vokiečių galybė baigėsi.

Ligonių viltis ir pagalba. Penkerius metus išgyvenęs iš savo svainio išnuomotame ūkyje — Jucių dvare, — ryžosi keltis į Kauną. Vieneriems metams apsisėjo Gaižėnų dvare, paliai Kačerginėje.

Galutinai apsigyveno Kaune 1924 m. ir čia savo visas jėgas paskyrė ligonių pagalbai. Kaip žinoma, su visa siela atsidavęs žmonėms gydytojas, nebepajėgė net visų besikreipiančių ligonių

priimti. Jie plaukė pas jį sveikatos ieškodami iš visų Lietuvos kampų ir kempelių.

Atsidėjęs žmonių sveikatos reikalams, neturėjo nė mažiausia laiko kitiems darbams, saky-sime, politinei ar visuomeninei veiklai. Todėl iš visuomeninio gyvenimo Laisvoje Lietuvoje visiškai pasitraukė, nebedalyvavo. Nors rusų priespaudos metais politinei veiklai buvo paskyręs visas jėgas ir dėl to daug nukentėjęs ir vargo patyręs.

Tiesa, jis prijaunė ir rėmė socialdemokratams, bet pats niekad partijai nepriklausė. Vienintelis jo gyvenimo tikslas Nepriklausomoje Lietuvoje buvo pagalba sveikatos ieškantiems. Todėl nuostabu, kad per visą 50 metų gydytojo praktikos laiką, paties profesoriaus žodžiais, yra priėmęs ir apžiūrėjęs ar gydęs kelis šimtus tūkstančių, jei ne milijonų, ligonių. Tai vaizdžiai parodo jo nuveiktą darbą žmonių gerovei ir laimei.

Profesorius. 1935 metais Vytauto Didžiojo Universiteto Taryba išrinko vidaus ligų profesoriumi. Nenoromis sutiko ir tas pareigas priimti. Pats profesorius svarbiausiu savo gyvenimo nuopelnu laikė tai, kad, 18 metų gydytojaudamas kaime, yra labai daug pagalbėjęs gimdančioms motinoms ir vaikams. Ano meto sąlygose tai buvusi labai reikalinga pagalba, kuri davusi kraštui tikrai daug naudos.

Kaune apsigyvenęs, be to, ėjo Kauno Medicinos Draugijos valdybos nario, vėliau Lietuvos Gydytojų Sąjungos Valdybos pirmininko ir nario pareigas.

Tremtinys. 1940-1941 metų bolševikmetį šiaip taip išgyveno, nors buvo numatytas ištremti į Sibirą 1941 m. birželio 28 d. Per vokiečių okupaciją taip pat išsilaikė Kaune. Antrą kartą ateinant bolševikams, 1944 m. liepos 9 dieną apleido Kauną ir pasitraukė į Žemaitiją, pas gimines. Tų pačių metų rugpičio 9 dieną atvyko į Rytprūsius (Kuršių dvarą, prie Ragaines). Iš Tilžės apskr. visus lietuvius evakuojant, spalio mėn. 9 dieną atvyko į Tornau. Čia papirkęs ešalono viršininką, iš traukinio pasišalino ir atvyko į Žem. Sileziją — Mittelvaldą. 1945 vasario mėn. 23 d. išvyko į Erfurtą ir ten viename kaime sulaukė karo pabaigos.

Kai bolševikai dar kartą pradėjo grėsti okupuodami Tiuringiją, balandžio mėn. 15 dieną iš Tiuringijos amerikiečiai jį su šeima atgabeno į Coburgą, vėliau į Landsbergą ir pagaliau 1945 m. rugpičio mėn. 3 dieną į Muencheną, kur apsigyveno Lo-hengrin stovykloje ir rugpičio mėn. 7 dieną pradėjo eiti stovyklos ligoninės vedėjo pareigas.

1946 m. lapkričio 1 d. su visa stovykla nusikėlė į SS kareivines (tame pačiame Muenchene) ir išgyveno, eidamas gydytojo pareigas, iki 1951 m.

Tais metais, savo pasbrolio Gudo ir kitų giminių padedamas, atvyko į JAV ir apsigyveno Brooklyne. Čia ir mirė.

Pirmomis dienomis po atvykimo į JAV buvo labai nusiminęs, susirūpinęs savo ir savo šeimos rytojumi, nes žinojo, kad jo amžiaus žmogui nebebus lengva įsikurti ir pradėti gyventi iš naujo.

Rūpesčiai greitai išsisklaidė, kai gavo gydytojo darbą tuberkuliozinėje ligoninėje, o vėliau

esate labai užimta skalbykloje?

SIEKITE (nebėkite) SAVO

RUSIO TELEFONA

Būkit gudri ir taupykit širdį su rusio telefonu.

Jokio bėgimo aukštyn atsakyti skalbimo dienos

šaukimus. Priimkit šaukimus, kuriuos

praleisdavot. Užsakykite šiandien.

Šaukite Ohio Bell ir prašykite

savo Service Representative.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

PATOGOS NAMU
PRATĖSIMAS

85c

PER MĖNESĮ
plus takso ir įstatymas
vienkartine kaina spalvai

— ir pensiją. Vėl buvo linksmas, gyvas, šnekus, kaip ir visados. Čia jis ir pavardę atsitaisė, vadinamasis jau nebe Gudavičius, bet Gudu.

Išgulėjęs ligoninėje šešetą savaitių, apleido šį pasaulį, palikęs geriausių atsiminimų ir gražiausių darbo pavyzdžių būsimoms kartoms. Tai buvo įdomus, nie-

kam nepataikavęs, tiesus, visų mėgiamas žmogus ir gydytojas. Atsisveikinimo žodyj Dr. Kanauka teisingai pareiškė, kad Gudavičius buvo vienintelis gydytojas Lietuvoje, turėjęs didžiausią pasisekimą ir pasitikėjimą ligonių tarpe.

(Pabaiga)

* SPAUDA *

SOCIALDEMOKRATAI NETEKO VIENO DRAUGO...

"Europos Lietuvyje", leidžiamam Londone, gruodžio mėn. numerį, atspausťas toks pranešimas:

"Šia savaitę "gedulo" ženkle gyvena visa Anglijos lietuvių kolonija, netekusi "žymaus poli-

tinio veikėjo, tiesos jieskotojo" per devynerius metus visomis

progomis ir visomis priemonėmis šmeižusio kiekvieną lietuvi. ALBINO MOLIO. Paskutinį kartą mes jį matėm taip dar neseniai atvykusį į VLIKO Prezidiumo nario p. H. Blazo pranešimą, išdėdžiai sėdintį Liet. Soc. Klu-

be. Ten jis stengėsi papilti dar moliškų pamazgų mūsų diplomatams. Dabar, kaip "Už Sugrįžimą į Tėvynę" rašoma, jis plaukia "į Leningrado uostą turboelektriniu laivu Viačeslav Molotov..."

Socialdemokratų partijai, kuriai Molis priklausė iki paskutinės dienos, tektų pareikšti užuojautos ne todėl, kad partija neteko vieno nario, bet kad ji buvo paskutinė, nespėjusi jo iš savo tarpo išmesti, tačiau, kaip faktai rodo, A. Molis dar prieš išvykdamas suspėjo savo draugui nemokamai užprenumeruoti Michailovo leidinius...

Tiesos vardan galiu pradžiu-ginti londoniečius lietuvius, kad A. Molis, išvykdamas iš šio krašto, savo pareigoms (apie tas pareigas plačiai aprašė anglų spauda), eiti paliko vietininką ryt-

niame Londone. Ten A. Molis paliko ir visas tos "veiklos" instrukcijas ir skirtas michailovinės "literatūros." Tikėkimės, kad nauja šluota imsis ryžtingo ir sekmingo darbo lietuvių tarpe. Ten kur reikės, A. Molio įpėdinis apsinės durneliu, kur reikės bus arogantiškas, kirsins, rašys Amerikos lietuvių spaudai apie Londono lietuvius — fašistus, taip, kaip darė ir Molis, kurį mes visi toleravome, dažnai pritarėm, teisinome, kad... jis nelaimingas, kad jo žmona jį palikusi, kad, apskritai, vyras kiek trenktas, bet... mūsų žmogus. Neabejoju, kad mes taip elgsimės ir su Molio palikuoniu: jam bus visur durys atidarytos, kol raudonieji darbdaviai jo neatšauks, taip, kaip šį kartą atšaukė ir Albiną Molį "turboelektriniu laivu į Leningradą"...

Patark kaimynui
prenumeruoti
DIRVĄ!

DIEVO KARALYSTES
ŽINIOS

Mesijo viešpatavime nebus leidžiama klerikalams bauginti žmones ir laikyti nuo pažinimo tiesos. Tada žinojimas viešpaties garbės pripildys visą žemę, kaip vanduo dabar aptvindęs jūrų dugną, ir kiekvienas žmogus sužinos apie Viešpatį ir Jo teisingus kelius nuo mažiausio iki didžiausio, ir tas žinojimas bus veltui. Šventas Raštas parodo, Abakuko 2: ir Jere. 31: per. 34 E. Prie tos teisingumo valdžios ant žemės negalės daugiau vadinami daktarai praktikuoti ant žmonių ir paslėpti savo klaidas kapuose, nes tada Viešpats ves žmones keliu teisybės ir atves juos į ramybę, sveikatą, gydymas visus jų nedateklusius iki nei vienas nesakys: aš sergu. Tada ir nedorieji turės pergalę palikti nedorą kelią ir grįžt pas Viešpatį klausyti Jo ir elgtis teisingai ir nemirti amžinai. Eze-kielio 18: per. 27. 28 Biblijoje tai rasite.

Tada bus tas laikas, apie kurį Jėzus kalbėjo, kada Jis sakė: Jeigu žmogus laikys mano žodį jis mirties nematys. Sv. Jono Evang. 8: per. 51. E. ir kurs gyvens ir tikės į mane, tas niekada nemirs. Evang. Sv. Jono 11: per. 26 E.

Tame laike seni žmonės grįš į jaunystės dieną. Darbai Apaštalų 3: per. 19-23 E.

Matom, kaip Dievas priėmė laiminti žmoniją per Kristaus karaliją, kuri jau arta ir tą visi ženkliai parodo.

Skelbia:

WILLIAM SHIMKUS

1110 E. 76th Street

Cleveland 3, Ohio

Statement of Condition

December 31, 1956

RESOURCES

Cash and Due from Banks	\$ 2,616,349.96
United States Government Obligations	7,425,657.20
Other Bonds and Securities	971,045.91
Loan and Discounts	9,006,459.29
Banks Premises Owned	1.00
Other Resources	47,464.73
Total	\$20,066,978.09

LIABILITIES

Capital Stock	\$ 300,000.00
Surplus	387,500.00
Undivided Profits	232,354.50
Reserve for Contingencies	81,369.16
Deposits	18,290,991.44
United States Treasury Tax and Loan Account	109,193.72
Hypothecated Accounts (Sec. 1115.10 G. C.)	557,828.75
Other Liabilities	107,740.52
Total	\$20,066,978.09

Securities carried at \$501,562.65 are pledged to secure

United States Treasury Tax and Loan Accounts as permitted by law

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Member Cleveland Clearing House Association

DEPOSITS INSURED TO \$10,000.00

DIRECTORS

Anton Grdina
Anthony J. Perko
Frank Mramer

Anthony Mlakar
Raymond F. Breskvar
Frank M. Jaksic
August A. Urkanar

Charles J. Lausche
Michael Telich
Edward W. Daniel
Frank L. Grdina

NORTH AMERICAN BANK

3 EAST SIDE OFFICES

6132 St. Clair Ave.

3496 E. 93rd St.

15619 Waterloo Rd.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

Europos ir JAV mokykla

KUN. KAZYS MAŽUTIS

II

"Idealizuojama laisvė"

Piktinamasi, kad Amerikos mokykla idealizuoja laisvę.

Laisvė yra didelė ir nepaprastai brangi asmeninė ir kolektyvinė vertybė, šio krašto žmonės susikūrė gražesnį gyvenimą kaip tik to laisvės troškimo ir idealizavimo dėka. Santvarka, kuri laisvę ir pagarbą žmogaus teisėms deda visuomeninio ir politinio gyvenimo pagrindais ir yra demokratinė santvarka.

Didieji Amerikos vyrai, pradėdami Washingtonu ir Linkolnu iki mūsų dienų vyrų, kaip Eisenhoweris, buvo ir yra tikra ir gera to žodžio prasme liberalai, laisvės šalininkai ir gynėjai.

Amerika davė ir milijonams ateivių iš Europos geresnį ir gražesnį gyvenimą kaip tik dėl to, kad čia yra vertinama laisvė.

Pirmieji šio krašto šeiminkai, taip pat vėlesniais laikais, nebuvo katalikai. Nežiūrint to, Katalikų Bažnyčia čia smarkiai išaugo. Tai įvyko tik dėka to liberalizmo — meilės laisvei praktikoje.

Absoliučios laisvės negali būti. Nenoras asmeninę laisvę derinti su visuomenės gerove, kur tai yra reikalinga, yra taip pat nesveikas liberalizmo pasireiškimas. Laisvė gali būti piktnaudžijama. Tai tiesa. Bet — kas gali primesti Amerikos mokyklai, kad ji visa tai skiepia ir remia.

Teoriškai Europoje asmens laisvė yra gerbiama, bet praktikoje randama tiek įvairių priežasčių asmens laisvei suvaržyti, kad praktikoje iš tos laisvės belieka tik gražus bet tuščias žodis. "Visuomenės gerovės" vardu, kaip ir "Dievo valia" dažnai dengiama kurios nors žmonių grupės gerovė ir valia. Tai yra didelė mūsų krikščioniško gyvenimo ir mūsų europietiško auklėjimo tragedija, kad praktikoje nerandame lygsvaros tarp individo laisvės ir visuomenės gerovės.

Kiek Europos žmonių buvo įsitikinę, pav., kad kariuomenė negali egzistuoti be tokios drausmės, kokia buvo caro arba prūsų kariuomenėje, kur plikai apkirptas kareivis, stovį išsitemęs prieš karininką, neturėjo teisės atsistoti be šio leidimo. Kaip daug europiečių nustebo pamatę, kad Amerikos kariuomenėje to nėra čia yra drausmė, bet tik esminiuose dalykuose, be visų šitų nereikalingų asmeninės laisvės suvaržymų.

Europos mokyklose buvo nemažai mokytojų, kurie idealizavo prūsų kareivius kaip auklėjimo priemonę. Pats P. M. piktinasi, kad Amerikos modernioji pedagogika "neturi priemonių sukultūrinti augančio žmogaus elgesį ir apsiliepti bei sudisciplinuoti jo laikymąsi", lyg kad kultūros esmė būtų išorinėje disciplinoje ir išoriniame šlife.

Jaunimo nusikaltimai Amerikoje

Nemanau čia tvirtinti, kad nusikaltimų nesama. Tačiau, mano nuomone, ir čia daug kas išpūčiama. Šiandien yra tiesiog mados dalykas kalbėti ir piktintis nusikaltimais Amerikoje, ypač nusikaltimais jaunimo tarpe.

Amerika turi labai didelį gyventojų skaičių. Ameriką turi pačius stambiausius pasaulio didmiesčius — New Yorką, Čikagą, Filadelfiją, Los Angeles ir t.t. Amerikos gyventojų sudėtis nėra vienalytė nei tautiniu, nei religiniu, nei kultūriniu atžvilgiu. Amerika priima įvairiausių pagėgėlių ir tremtinių. Amerika duoda gyventojams palyginamai didelę laisvę, kuri kartais būna piktnaudžijama. Ar nuostabu, kad tokiam krašte atsiranda ir nusikaltėlių. Be to, nežiūrint visų šitų ypatingų sąlygų, šis kraštas neturi daugiau nu-

sikaltimų, negu kiti kraštai, ne-gu Europa. Proporcija yra maždaug ta pati. Tik skirtumas yra tas, kad Europoje sugebama nusikaltimus ir skandalus pridengti ir nusišluoti nuo visuomenės ir pasaulio. Spauda nusikaltimų neskelbia, o jei paskelbia, tai kuriam nors antraeilės reikšmės puslapyje. Amerikoje nusikaltimai yra skelbiami pirmuose laikraščiu puslapiuose ir tai didžiausiomis raidėmis.

Ne be pagrindo kartais piktinamės kurio nors bepročio nusikaltimais bei veiksmiais šitame krašte, tačiau užmirštame, kad Europos žemėje vyko ir vyksta baisesnį individualiai ir kolektyviai nusikaltimai, kaip kad žydų skerdynės nacių laikais ir skerdynės raudonųjų užimtuose kraštuose. Tat reikalingas tam tikras objektyvumas kalbant apie nusikaltimus Amerikoje.

"Autoriteto paneigimas"

Paprastai kalbant apie autoritetą turime mintyti autoritetą tam tikrų aukštų pareigūnų — mokykloje, kariuomenėje, valstybėje, Bažnyčioje. Šitoks autoriteto supratimas yra charakte-

**BEFORE
YOU BORROW
TO BUY A HOME
GET OUR
LOW RATES AND
HELPFUL TERMS**

**The
Cleveland
Trust Company**
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

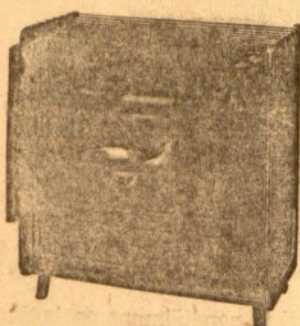
MOKESTIS JUMS BUS MAZESNIS

**Balsuokite TAIP už mokestį
Pirmadienį, Sausio 21**

1% miesto pajamų taksų jums kainuotų \$52 per metus už kiekvieną \$100 uždirbtų kas savaitę. Mokesčio padidėjimas bus tikrai \$8.30 Clevelande esančiam namui per metus.

CITIZENS COMMITTEE FOR THE LEVY

Elmer L. Lindseth, Chairman John C. McHannan, Treasurer
William M. Davy—Thomas E. McDonald—Norma F. Wulff, Vice Chairmen
604 Hanna Building, Cleveland 15, Ohio. MAIN 1-0479

Atstovas S. GRABLIAUSKAS
5 Thomas Park, S. Boston, Mass.
Tel.: AN 8-5467

Clevelande atstovas
A. JOHANSONAS —
609 E. 120 St., PO 1-1398
Reikalingi atstovai visuose didesniuose miestuose. Rašyti S. Grabliauskui.

NEW YORK

NEO-LITHUANIA
NEW YORKE SVEN-
ČIA KORPORACIJOS
METINĖ SVENTĖ

1957 metų sausio mėn. 12 d. (šeštadienį) 10 val. ryto Tėvų Pranciškonų vienuolyno koplyčioje, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn 21, N. Y. įvyks pamaldos už mirusius Korporacijos Garbės Narius, korporantus bei korporantes. Tuoj po pamaldų bus Korp! vėliavos pašventinimas.

Tą pačią sausio mėn. 12 d. 7 val. vak. Estų Namuose, 243 East 34th St., Manhattan, N. Y. (netoli Lexington Ave.), įvyks Korporacijos 34 metų sukakties minėjimas.

Būs iškilminga sueiga — Filisterio J. Smetonos paskaita, juniorų kėlimas į seniorus. Po to pobūvis su vaisėmis ir šokiais.

I minėjimą kviečiami atsilankyti visi korporantai, korporantės su šeimomis ir bičiuliai. Korporantai, korporantės turintieji spalvas atvyksta uniformuoti.

Pakvietimai į minėjimą gaunami pas visus Korp! Neo-Lithuania narius.

ringas Europos auklėjimui ir gyvenimui.

Amerikos pedagogika akcentuoja pagarbą kiekvienam žmogui. Tokiu būdu ji kelia kiekvieno žmogaus autoritetą, skiepia pagarbą kiekvieno žmogaus teisėms. Gerbtinas yra profesinis ir kitoks (dėl amžiaus) autoritetas, bet tik ne to autoriteto sąskaiton, kurį turi kiekvienas žmogus. Tai žinotnia ypač mums, krikščionims, kurie kalbame apie tai, kad kiekvienas žmogus yra Dievo paveikslas ir panašumas.

Jei P. M. būtų tai suvokęs, nebūt kalbėjęs apie autoritetą paneigimą Amerikos mokykloje.

Mūsų krikščioniškame auklėjime taip asmens laisvė, kaip ir asmens autoritetas buvo ir yra dar klaidingai suprantami. Tai yra dėl to, kad turime dar daug cezarizmo ir feodalizmo dvasios, kuri neturi nieko bendro su krikščionybės esme.

Dabartiniai Sueso kanalo valymo vaizdai. Ilgai vilkintas valymo darbas dabar varomas pilnu tempu, nes visi įsitikino, kad vilkinimas neša didelius nuostolius.

Lenkų ir lietuvių vedamos derybos

Clevelande einantis lenkų dienraštis "WIADOMOSCI CODZIENNE" š. m. sausio mėn. 4 d. duoda iš New Yorko lenkų dienraščio "NOWY SWIAT" keletą žinių apie New Yorke įvykusius lenkų-lietuvių pasitarimus. Rašo:

"New Yorko "Nowy Swiat" praneša, kad pirmomis gruodžio mėn. dienomis New Yorke įvyko pasitarimai tarp TAUTINĖS VIENYBĖS TARYBOS (Rada Jednosci Narodowej) specialios delegacijos ir LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO atstovų. Pirmoji konferencija įvyko Kosciuszko Fundacijos posėdžių salėje.

Iš lenkų dalyvavo: pasitarimams vadovavęs Boleslaw Wierzbianski, Boleslaw Biega ir Feliks Gadowski. Į konferenciją taipgi atvyko New Yorke esantis Tautinės Vienybės Vykd. Tarybos (Egzekutyva) pirmininkas Adam Ciotkosz. Ateity Lenkijos delegacijai dar dalyvaus dr. Otto Pehr ir ambasadorius Josef Lipski.

Iš lietuvių pusės, kaip specialiai su Lenkų Vienybės Taryba pasikalbėjimams vesti komisija, atvyko: Laisvės Lietuvos Komite- to pirmininkas, V. Sidzikauskas, generalinis sekretorius dr. A. Trimakas ir VLIKo vicepirmininkas dr. J. Kaminskas.

Konferenciją pradėjo Lenkų Tautinės Tarybos Amerikoje vicepirmininkas Boleslaw Wierzbianski, išreikšdamas Tautinės

Vienybės Tarybos vardu pasitenkinimą apie įvykstančius pasikalbėjimus tarp Lenkijos ir Lietuvos atstovų emigracijoje. Panašų pareiškimą padarė V. Sidzikauskas, lietuvių delegacijos vardu.

Dabartinių pasitarimų tikslas bus abi tautas dominantių reikalų perdiskutavimas ir prašalimas kliūčių, kurios galėtų sunkinti artimą abiejų tautų bendradarbiavimą ateity. Diskusijų objektu bus taipgi politinis lenkų-lietuvių bendradarbiavimas emigracijoje.

Po nuomonių pasikeitimo konstatuota, kad abi šalys, lietuvių ir lenkų, abipusiai pripažįsta savo kompetencijas politiniams pasikalbėjimams vesti. Nustatyti ir

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimų iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

PILIETYBĖS EGZAMINAI

Klausimai — atsakymai iliustruoti braiziniu.

Kaina 75 c.

Gaunama pas knygų platintojus. "Dirvos" admin., 1272 E. 71 St. Cleveland 3, Ohio ir pas autorių.

D. Klinga, 496 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

pasitarimų metodai: pasitarimams pakaitomis pirminkausią abiejų tautų atstovai. Busias sudarytas ir bendras dviejų asmenų sekretoriatas po vieną atstovą iš kiekvienos šalies.

Sekanti, V. Sidzikausko vadovaujama konferencija, įvyks sausio mėn.

Lietuvių delegacijos prašomas, pirmininkas Ciotkosz nušviest Tautinės Vienybės Vykd. Tarybos pažiūrą į padėtį dabartinėje Lenkijoje.

Tiek apie pačius pasitarimus iš New Yorko lenkų dienraščio "Nowy Swiat". Clevelando "Wiadomosci Codzienne" redakcija šiais šį įvykį komentuoja:

"Viskas labai gražu, bet mums atrodo, kad greičiausia tas viskas yra nereikšminga, nes, bent iš lenkų pusės delegacija nebuvo niekėno įgaliota. Ji neatstovavo nei legalios vyriausybės Londone, nei Gomulkos vyriausybės Lenkijoje. Asmenys, dalyvau-

sieji šiuose pasitarimuose atstovaus tik patys save, lygiai, kaip patys save atstovavo tie, kurie panašius pasitarimus neseniai vedė su vokiečiais.

Prisibijome, kad dabar turime per daug vyriausybų ir per daug reprezentantų: yra dar keleto valstybių pripažįstama legali Lenkijos vyriausybė Londone. Keletos valstybių pripažįstama ir Gomulkos vyriausybė Varšuvoje. Be to, turime dar TAUTINĖ VIENYBĖ, kurios nieks nepažįsta, bet kuri turi "vyriausybės" pretenzijas ir dar yra Mikolajczyk, kurio irgi nieks nepripažįsta, bet kuris Lenkijos vardu irgi nori kalbėti.

Ar tai ne klaidiai skamba? Kas gi kalba Lenkijos vardu? Ar visi, ar niekas? Tokį klausimą gali iškelti svetimieji ir jie bus teisūs."

Panašiai galima pasakyti ir apie lietuvių delegaciją, kuri tik save gali atstovauti.

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas V. Minkūnas 2.00	Naktys Karališkuose L. Dovydenas 2.00
Anoj pusėj ežero P. Andriūsis 1.50	Ora pro nobis J. Gliuda 4.00
Aukso kirvis Juozas Švaistas 2.50	Pavasarių Audroj I. Simonaitytė 2.50
Audra Žemaičiuose Vl. Andriukaitis 2.20	Po Tėvynės dangum Žodžiai vytės Nemunėlio. Paveikslai V. Augustino 2.00
Atlaidų pavėsy P. Abelkis 4.00	Pragaro pošvaistės V. Alantas 3.50
Aukso ruduo M. Vaitkus 1.25	Pirmas rūpestis Jurgis Jankus 2.00
Baltasis Vilkas K. Binkis 1.00	Pietų vėjelis Vyta Nemunėlis 1.00
Baltutis J. J. Bačiūno leidinys 1.50	Paklydę paukščiai I Jurgis Jankus 2.20
Buriavimas ir jūrininkystė B. Stundžia 2.00	Paklydę paukščiai II Jurgis Jankus 2.60
Cezaris Mirko Jelusič 2.00	Pietų kryžiaus padangėje Sudarė Gaučys 4.50
Didžioji kryžkelė B. Brazdžionis 2.00	Petras Širvokas Juozas Švaistas 2.75
Duktė Alė Ruta 2.40	Po raganos kirviu Jurgis Jankus 1.50
Daiktai ir nuorūkos Leonardas Žitkevičius 1.00	Pabučiavimas J. Grušas 1.50
Don Kamilius mažasis pasaulis Guarechhi 2.50	Rytų pasakos V. Krėvė 3.00
Doleris iš Pittsburgho Stepas Zobarskas 0.80	Raudoni batukai Jurgis Savickis 1.50
Eldorado J. Švaistas 1.80	Sudie, pone Čipse James Hilton 0.75
Gyvačių lizdas Francis Mauriac 2.80	Strėlė danguje Henrikas Radauskas 2.00
Gimdytoja Francis Mauriac 1.75	Senas kareivis Matutis J. Jankus 3.00
Gintariniai vartai N. Mazalaitė 2.00	Saulės Takas Nėlė Mazalaitė 3.50
Gyvulių ūkis George Orwell 1.00	Silkai ir vilkai Runeč Dandierinis 1.00
Giesmė apie Gedimą B. Sruoga ir V. Petravičius 2.00	Senųjų lietuviškų knygų istorija V. Biržiška, kiet. virš. 3.00
Jaunai inteligentei V. Andriukaitytė 1.25	Saulutė debesėliuos L. Žitkevičius 1.50
Kryžkelės A. Vienuolis 3.50	Sventieji akmenys Faustas Kirša 2.00
Kaimynai J. Paukštelis 2.50	Sventoji Lietuva Jurgis Savickis 3.00
Kaip jie mus sušaudė J. Petraitis 1.80	Teresė Neumanaitė J. Burkus 3.00
Kuprelis Ignas Seinius 2.00	Tipelis Pulgis Andriūsis (įrišta) 3.00
Keliai ir kryžkelės Putinas 2.50	Trumpa diena Alė Rūta 4.00
Kon - Tih, Thor Heyerdahl 3.75	Tomas Nipernadis August Gailit 2.50
Kaimiečiai V. S. Rymont I-II-III-IV I ir II dalis po 3.00 III ir IV dalis po 3.50	Tarp pelių ir vyrų John Steinback 1.25
Loreta Stasius Būdas 1.80	Užgesęs sniegas Aloyzas Baronas 2.50
Kregždutė I A. Rimkūnas 1.50	Ugnies pardavėjas Balya Rukša 1.00
Kregždutė II 2.75	Uždraustas stebuklas Stasius Būdas 2.60
Kregždutė III 3.00	Vaižganto monografija A. Merkėlis 6.00
Kolchozai Lietuvoje Z. Bačelis 0.50	Vilnius Lietuvos gyvenime Dr. A. Šapoka 1.50
Kiškučio vardinės Stasys Džiugas 1.50	Velykų pasakos N. Butkienė 1.00
Lietuvos plnigai Juozas K. Karys 5.00	Vyturėliai Laukuose Vikt. Šimaitis 0.75
Laiškai žmonėms G. Papini 2.00	Trylikla nelaimių R. Spalis 1.25
Lietuvių Liaudies Menas P. Galaunė 8.50	Vaiškų knygelė M. Valančius 1.80
Moters širdis Guy de Maupassant 2.80	Varpai skamba Stasius Būdas 2.50
Milžino paunksmė Balya Sruoga 2.50	Žemaičių krikštas P. Abelkis 2.50
Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio	Žemaitis neprazus Balya Sruoga 3.00

SENIAU IR DABAR

Ohio gubernatoriaus įvesdinimas

K. S. KARPIUS

J. A. Valstybėse veikia dvi didžiosios partijos jau beveik 100 metų. Pasitaikydavo ir susiorganizavusios laikinos grupės, kurios retkarčiais išrinkdavo kokį miesto mayorą ar panašų pareigūną, kuris turėdavo visuomenėje prijausimo. Ypač kur senosios partijos negražiai nusipolitiškuodavo.

Bet tų dviejų partijų — respublikonų ir demokratų — kontrolė ne visada ir ne visus kandidatus apima. Savim nepasitiki kandidatai, arba akli partijos garbintojai, pasiduoda partijos kontrolei. Ir rinkimus laimėjus, naujai administracijai perimant valdžią, partija griežtai aprūpina valdiškoms vietoms partijos darbuotojus pagal jų gabumus ir nuopelnus partijai.

Kitais atvejais, atsiradę iš tų partijų savistovius, savais nuopelnais visuomenėje pasizymėję asmenys, pasitiekdami savo pečiaus pernešti rinkimu kova, net partijos neremiami, laimėję paime ar tai miesto, ar apskritys ar visos valstybės reikali vėdima visos kontrolėn. Tokiu atveju i valdiškas vietas renkasi ir skiria savo artimuosius, ir rinkimuose rėmusius bendradarbius.

Lausche ir O'Neill

Čia noriu padaryti palyginimą tarp buvusio Ohio gubernatoriaus clevelandiečio advokato Lausches ir naujai išrinkto gubernatoriaus advokato O'Neill iš nuosalaus nedidelio miestelio Marietta.

Lausche, iš teisėjo pasiekęs Clevelando mayoro vietos, veikė kaip partijai nepriklausas demokratas, partijos boikotuojamas, smerkiamas ir partijos bandytas pastumti i šalį statant partijos kandidata prieš jį. Laimėjo turėdamas visuomenės priaitumą. Ir gubernatorium kandidatavęs savo partijos boikotuojamas, laimėjo rinkimus prieš kitos — respublikonų partijos kandidatus net penkis terminus.

Gubernatorius renkamas dviems metams. Ir retas kuris būdavo išrinktas antram terminui. Ir senatoriaus pareigoms jis išrinktas ta pačia didele visuomenės parama ir simpatija tik kaip asmeniui, bet ne kaip demokratu partijai. Lausche tokiu būdu padarė demokratu partiją visiškai bereikšmę, Ohio reikaluose neturinčią svaraus žodžio.

Suprantama, nieko piktesnio partijai negali būti kaip toks reiškinys. Bet taip buvo.

Dabar Ohio išrinko kita gubernatoriui, respublikoną C. William O'Neill. Jo laimėjimas yra nuostabus tuo, kad gavo tokia dauguma balsu prieš demokratu kandidata, kokios niekad kitas gubernatorius nebuvo gavęs — virš 400.000 balsu daugiau negu priešrinktas demokratas Di Salle.

Tas nebus nuostabu žinant pagrindą: visi kiti renkami Ohio valdiškos narių, greta gubernatoriaus Lausches, pradedant nuo leitenanto gubernatoriaus (toks oficialus titulas, ne vicegubernatorius), su mažomis išimtimis, buvo ir dabar yra respublikonai. Taip pat Ohio senatas ir seimelis.

Vienas mažas idomumas: kaip iš tikro būtų atsitikę su O'Neill, jeigu jo priešrinktu būdavo rinkimuose būtų buvęs tas pats Lausche? Tas būtų išsprendę, ar nuo 1946 metų Ohio respublikonų eilėse nesirodė tinkamo kandidato i gubernatorių, nuolat i kitas vietas vietas renkant respublikonus.

Neseniai buvo kokius gantvikius O'Neill turi su respublikonu partija, nors partia ji rėmė. Ir gal taip darė norėdama jam pasigerinti.

C. William O'Neill...

Paašikėjo, kad O'Neill kandidatavo nesiskaitydamas su savo partija, nors jokių viešų diskusijų tuo klausimu nebuvo.

Buvęs Ohio seimelio narys kelis terminus ir seimelio respublikonų daugumos vadas-kalbėtojas, O'Neill vėliau sumanęs kandidatuoti i Ohio prokurorus, toms pareigoms buvo išrenkamas trims terminams, vis didesne balsu dauguma. Tas davė jam pasitikėjimą, stipresnius veikėjus padarė jo draugais. Ir jis nesiskaitydamas su savo partija pasiryžęs kandidatuoti i gubernatorių, laimėjo nuostabią visuomenės simpatiją. Gal ir ji toliau partija traktuos taip, kaip traktuoja Lausche: boiktuos ir bandys spausti, kad pralaimėtų.

Lietuviai pakviesti i iškilmės

O'Neill bus įvesdintas gubernatorium sausio 14 dieną, Columbus mieste. Ilgai neturėjus respublikono gubernatoriaus, iškilmės rengiamos didelės. Ir i iš-

LIETUVIAI AMERIKOJ SAVO TAUTAI GĖDOS NEDARĖ

(Išpūdžiai iš Seattles)

Gavęs tris dienas atostogų nusiskridau i Seattlę aplankyti savo giminių. Prie progos ten teko išsikalbėti su atskirais asmenimis (net italais). Iš pasikalbėjimų susidarė įspūdis, kad čia lietuviai, nors ir nedaug esant, visi draugiškai sugyvena. Netikėtai tarp savęs, bet ir su kitataučiais, kurių čia esama apščiai. Už jų draugiškumą, kitataučiai atsilygina tuo pačiu: su lietuviais draugiški, bičiuliški. Jei lietuviui atsitinka bėda, jie mielai ateina pagalbon.

Pripuolamai buvau nuvestas i viena privatu subūvima. Jame dalyvavo būrelis prieškarinės emigracijos lietuvių. Mūsų pokalbiai užsimezgė apie politiką. Bet čia isimaišė ir Lietuvos istorija (man net buvo paduota Dr. Srugienės Lietuvos Istorija), ir politinė geografiija, ir literatūra, ir fizikos dėsniiai ir t.t. Iš viso matosi, kad jie seka spaudą ir orientuojasi padėtyje.

Labai jie pasipiktinę mūsų partijai rietenomis. Sako, kad tą mūsų tautos skaldymą yra pastebėję net kitataučiai. Vienas Lietuvos žydėlis E. spaudoje bene tris kartus iškėles klausimą, kodėl lietuviu spauda taip žemina buvusį Lietuvos prezidentą A. Smetoną? Kiek jam yra žinoma, prez. Smetonos valdymo metu buvo padaryta gana daug naudingų reformų tiek darbininkams, tiek ūkininkams, tiek i švietimo srityse. Lietuva juk buvo nuo amžių teriojama, tad negalima vienu metu viską kultūriniai, agrariniai ir komerciniai išlyginti i tas aukštumas, kurias turėjo mūsų kaimyninės šalys. Anoms nepriklausomybės laikuose begimu buvo klestėti. O ka Lietuva buvo paveldėjusi?... Seattliečiai taip pat turi Sinclairo knygą "Džiunglės". Imta dis-

kilmes pakviesti Clevelando lietuvių komiteto atstovai.

Be to, numatyta, ir gal iki to laiko bus paašikėje, kad vienas lietuvis gaus gubernatoriaus paskyrimą žymesnei vietai. Taigi, Lietuvių komiteto darbuotė O'Neill išrinkimui ir nuoširdi Dirvos teikiama parama rinkimų vajuus metu, pelno lietuviams atlyginimą.

Clevelando tautinės grupės, rėmusios O'Neill rinkimus, rengia vasario 28 d. čia naujam gubernatoriui priėmimą, apie ką vėliau bus pranešta plačiau. Ir būtų pageidaujama, kad lietuviai skaitlingai dalyvautų.

O'Neill išrinktas gubernatorium po rinkimų su respublikonų partija tiek išsiskyrė, jog spaudoje viešai buvo pranešta, kad partija organizuojant pagelbininkus, neturės reikšmės, su ja nebus skaitomasi.

O'Neill pats renkas sau visus tarkininkus, pradedant nuo kabineto narių iki visokių komisių pareigūnų ir visų kitų vietų, kurios nesiskaito civilinės tarnybos darbais. Šios kategorijos tarnautojai pasilieka ir toliau, nesvarbu, valdo demokratai ar respublikonai.

Rinkimams artėjant populiarūs gubernatoriai ir senatoriai dažnai svarstomi kandidatai i prezidentus ir viceprezidentus. Matysim, kaip O'Neill seksis 1958 metais kandidatuojant antram terminui. Ir jeigu jo populiarumas didės, atminkit, kad nuo 'tada prasidės siūlymas jo kandidatūros i viceprezidentus, jei Nixonas bus statomas prezidentu.

Aišku, bus pastangu Nixono rastumti, apie ka jau dabar tūli išvadas daro. Gali 1960 metais išryškėti populiaru pora Nixon ir O'Neill i prezidentus ir viceprezidentus.

O'Neill su Ohio balsais respublikonų konvencijoje aiškiai vaidins žymu vaidmenį bet kurio kandidato nominavimui.

Nixon tada bus apie 48 metų amžiaus, O'Neill apie 44 metų.

Marinų apmokymui naudojami tokie dideli pavyzdiniai šautuvai, kuriuos naudojant daug lengviau supažindinti su smulkiais šautuvo dalimis.

Clevelande APYLINKĖSE

Vincas Minkūnas — sukaktuvininkas

Kukliam visuomenininkui ir pedagogui Vincui Minkūnui pr. m. gruodžio mėn. 28 d. suėjo penkiosdešimt metų. Jis yra gimęs Cleveland, Ohio ir čia lankęš šv. Kazimiero parap. prakę i Vak. Vokietiją.

džios mokyklą ir East High School gimnaziją.

1921 su tėvais išvažiavo i Lietuvą. Čia dar lankė Ziežmarių progimnaziją ir mokytojų kursus. Vėliau ilgesnį laiką mokytojavo įvairiose vietose Lietuvoje. Vokiečių okupacijos metais buvo buhalteris viename Kauno fabrike.

Rytu frontui besiaartinant, su visa šeima — žmona Jadvyga ir sūnum Rimvydu buvo pasitraukęš šv. Kazimiero parap. prakę i Vak. Vokietiją.

O VISGI VERTA

ir tikrai neturėsite nuostoio, jeigu susipažinsite su paskutinėmis naujienomis. Tai yra sekančios prekės, kurios pralenkia visas kitas gerumu ir pigumu.

RASOMOS MASINĖLĖS kainos nuo \$60.00.

LAIKRODŽIAI šveicarų ir kitų firmų nuo \$10.00.

FOTO APARATAI vokiečių ir kitų fabrių nuo \$15.00.

PLUNKSNAKOČIAI 14 kt. aukso garantija, 10 nuo \$7.50.

RADIJO aparatai, su kuriais girdima beveik visos pasaulio šalys, žinoma ir iš VILNIAUS transliacijos, nuo \$45.00.

VAIKAMS vežimėliai, reto gražumo sportinis ir nesportinis drauge, vokiečių ir austrų firmų, kainos nuo \$40.00.

KATALOGAS išleistas, kuriame rasite lietuviškas plokšteles su 300 pavadinimų Kipro PETRAUSKO, KUTKAUSKO, ŠABANIAUSKO, DVARIONO, GRAUŽINIO, BICKIENES ir kitų dainininkų įdainuotos.

GAIDAS, KNYGAS, TAUTINIUS drabužius ir kitus liet. meno kūrinius. Visko suminėti šiame trumpame rašinėlyje neįmanoma.

Ką bepirktumėte pasiteiraukite pas J. Karvelį, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telef. YA 7-0677.

P. S. Prekės siunčiamos i visus pasaulio kraštus.

Gyvendamas tremtyje, būdamas U. S. A. pilietis ir gerai mokėdamas anglų kalbą, daugelį kartų pagelbėjo mūsų broliams atsідursiems bėdoj. Jis visuomet būdavo paslaugus ir priimanamas kiekvienam.

Begyevndamas Vokietijoje jis kartu su Beržinskais parašė anglų kalbos žodyną (angliškai-lietuviškai-vokiškai) ir pradedantiems angliškai skaityti, pasiskaitymų knygelę English Readers for Lithuanian.

1947 metais su sūnum Rimvydu jis grįžo i savo gimtąjį Clevelandą (žmona atvyko metais vėliau).

Atvykęs i Clevelandą tuojau

griebėsi organizacinio darbo, organizuodamas kartu su kitais tremtinių bendruomenės skyrių, rengdamas lietuvių tautinių švenčių minėjimus ir t.t. Vėliau, sveikatai pablogėjus, nuo visuomeninio darbo turėjo kiek pasitraukti, pasilikdamas visur aktyviu nariu.

I birutininkų rengiamą balių

D. L. K. Birutės Dr-jos Clevelando kvietrys sausio 19 d. maloniai kviečia visus atsilankyti i Lake Shore Country Club salėje rengiamą koncertą-balių, globojama mūsų garbės narės p. Sofijos Smetonienės.

Programą išpildys mūsų mėgiama dainininkė p. Dičiūtė-Trečiokienė iš Chicagos ir p. Brazaitytė.

Baliaus pradžia 7 val. vakaro. Pelnas skiriamas Laisvės kovų invalidams ir Sibiro tremtiniams. Jau laikas staliukus užsisakyti pas ponias: Tallat-Kelpšienę — IV 1-1353, P. Karosienę — PO 1-1777 ir Blumentalienę — MU 1-8046.

Kvietimai gaunami visuomet prie šv. Jurgio bažnyčios po sumos, sekmadieniais, arba kiekvieną dieną vakarais pas minėtas ponias ir prie įėjimo baliaus metu.

Jaunuomenė biletus gaus įeinant už pusę kainos.

Loterijos fantus, kam patogų, prašome palikti "Dirvoje" arba pas p. Gružauskienę.

Rengėjos

Studentų vakaras

Finis semestri įvyks sausio mėn. 26 d. 7:30 val. vak. jaukioje Tasty Shop restorano patalpoje — 22350 Lake Shore Blvd.

Kadangi kvietimų skaičius ribotas, prašome kolegas neatidėliojant jais pasirūpinti. Kvietimai gaunami pas valdybos narius.

Tradicinė Naujųjų Metų sueiga

(sks) Sausio 1 d. pas sktn. Šenbergus buvo tradicinė Naujųjų Metų Clevelando skautininkų ir skautininkų ramovių sueiga su jų šeimomis. Joje pasidalinta 1956 m. skautiškosios veiklos įspūdžiais, o kartu aptarti 1957-ji — skautybės auksinės sukakties metai. Šiemet atitinkamos stovyklomis bus atšvęstas pasaulio skautybės 50-metis, o vas. 22 d. sukanka 100 m. nuo skautybės įkūrėjo lordo R. Baden-Powellio gimimo.

1956 m. skautiškųjų įspūdžių atpasakojimas buvęs prarastas varžybų keliu. Jas laimėjo sktn. A. Šenbergienė, kuri šioms varžyboms vyr. sktn. P. Karaliaus skirtą dovana — Sk. Aido 1957 m. prenumeratą pavedė mūsų skautams Vokietijoje. Tradicinės sueigos buvo tradiciniai skanios vaišės. Už tai ačiū šeiminiškai —sktn. A. Šenbergienei.

KAS

UŽSISAKĖ

DIRVĄ —

TAS NESIGAILEJO!

Mes duodame ir keičiame Eagle Stamps

the MAY co's BASEMENT store

Išpardavimas! Berniukų su pamšalu Suburban Paltai ir Apsauginės

Reguliari

kaina 14.98

\$8

kiekvienas

Stilius A... Apsauginė su pamušalu

Stipri, ilgai nešiojanti Cavalry Twill apsauginė nesiglamžanti ir nepēršlampama ir duoda papildoma šilumą. 14 oz. Su pamušalu, su tikros Mounton Dyed avies hood Ziperio priekšakys su užsegimu. Dydžiai 6 iki 18.

Stilius B... Melton Suburban Paltas su pamušalu

Populiarūs suburban paltai rudose, pilkose, tan ar mėlynose tweeds, ar fibrene weave pilkose, rudose ar mėlynose. Dydžiai 6 iki 18 su storu pamušalu. Daug kišenių.

Paštu ir telefonu užsakymai priimami... Šaukite CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement Boys' Clothing Department

Juozas Bertulis,
Los Angeles

Clevelande ir apylinkėse

Skautai pagerbė savo šefo atmintį

(sk.) Sausio 6 d. Naujosios Parapijos bažnyčioje artinantis mirties metinėms buvo atlaikytos pamaldos už Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos vėle. Pamaldose dalyvavo Clevelando Pilėnų ir Neringos tautų skautai-tės.

Po pamaldų skautai kartu su artimaisiais nuvyko į mauzoliejų aplankyti savo paskutiniojo šefo karstą. Ten šeimos ir skautų padėti vainikai.

Pilėnų tautininkas-psktn. Vyt. Kamantas tarė šefo atminčiai skirtą žodį. Dalyvavo p. Sofija Smetonienė. Šeimos vardu visiems padėjo adv. Julius Smetona.

Basanavičiaus biustas baigiamas

Atsimenat iš Lietuvos Kultūrinio Darželio pavogtą Dr. Jono Basanavičiaus biustą? Tuoj po jo pavogimo, Lietuvių Darželio Sąjunga ir kiti, kurie dirbo, kad Darželis būtų įkurtas ir biustai pastatyti, pradėjo rūpintis, kad miesto valdyba savo kaštais biustą atstatytų.

Tas pavyko. Ir kadangi lietuviai anksti pradėjo rūpintis, Dr. Basanavičiaus biusto modelis buvo padarytas pirmiausia. Miesto valdyba biustų padirbimą pavėdė vietinei Jurouch Studijai. Studijai buvo paduota to biusto nuotraukos, darytos kaip tik biustas buvo atvežtas iš Lietuvos. Tiems, kurie modelį matė, atrodė, kad darbas atliktas visiškai gerai.

Iš to modelio jau nuliedintas gipsinis biustas. Ir kai kitų tautų darželių pavogtų biustų modeliai bus baigti, sako, visus gipsinius biustus gabens Italijon nuleidinti iš žvalario. Esą Europoje žymiai pigiau kaštuos, įskaitant nugaubimą ir parvežimą biustų atgal.

Gal vasarą jau turėsime progą rengti iškilmingą Dr. Basanavičiaus biusto atstatymą.

Šio biusto atnaujinimo rūpinosi Lietuvių Darželio Sąjungos pirmininkas Jonas Brazauskas ir K. S. Karpis.

J. Noreika

iš Medina, Ohio, Dirva ne tik sau užsisakė, bet ir Ievai Paulauskas, Anglijoje.

LOKOR DELICATESSEN

6502 Superior
(kampas E. 65 ir Superior)

Sveikiname visus lietuvius klientus. Būtinai atsilankyt, mūsų krautuvė ir pareikškit savo pageidavimus, kokių geriausių maisto produktų norėtumėt visad gauti.

Manome atidaryti specialų lietuviškų delikatesų skyrių ir pardavinėti lietuvių mėgiamus maisto produktus.

Pas mus puikiausia lietuviška duona, sūriai, ikra, alus ir vynas.

Telef. EN 1-9142

Pereitą sekmadienį Clevelando miesto švietimo skyrius pradėjo naują programų seriją per televizijos stotį

WEWS (chanel 5). Programą atidarė švietimo viršininkas ir "Cleveland Press" relaktorius L. B. Selzer.

Šešius sekmadienius iš eilės, 4 val. po pietų, programoje rodysis tautinių šokių grupė, vadovaujama labai simpatingos ir lietuviškai kalbančios instruktorės Pionios Larisos "Lucasi. Grupėje kiekviena šokėjų pora atstovauja skirtingą tautybę. Apisirengę autentiškais tautiniais rūbais, jie šoka visų tautybių šokius.

Praėjusio sekmadienio pasirodyme, grupė darė labai simpatinę ir originalų įspūdį. Lietuviškuose rūbuose gražiai šypsojosi "Grandinėls" šokėjai: Jūra Gaillušytė, A. Šenbergas ir P. Zygas.

Artimoje ateityje šie, švietimo skyriaus glojami, šokėjai šoks ir lietuviškus šokius.

Juozas Urbšaitis

šį sekmadienį išvyksta į Floridą, Miami Beach, vis dar su jaunatviška energija veikias daugelyje lietuvių organizacijų.

Floridoje brolio šeimoje jis numato išbūti daugiau mėnesio.

LB Clevelando apylinkės informacinis susirinkimas

šaukiamas sausio mėn. 13 d. 11 val. 30 min. lietuvių salėje. Apylinkės valdyba kviečia visus gausiai dalyvauti.

Naujų metų sutikimą rengė

apylinkės valdyba. Į šį jaukų pobūvį atsilankė per du šimtus asmenų, bet turint galvoje, kad lietuviškas Clevelandas tokio pobūdžio sutikimą rengė tik vieną, publikos galėjo būti daugiau.

Apylinkės pirmininkas J. Virbalis, sutinkant Naujus Metus tarė žodį visiems linkėdamas ištvėrmės.

PARCEL TRADING COMPANY

Persijūnciamie siuntinius į Lietuvą ir kitur. Sąžiningas patarimas. Lietuviai savininkai.

1155 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telef.: UT 1-0807.

Kelias tolimas, bet mielas

(sk.) Sausio 6 d. Clevelando skautės ir skautai jaukiai užbaigė Kalėdų švenčių laiką lietuvių salėje. Ten jiems abu — skautė ir skautų tėvų komitetai surengė puikią eglutę. Neveltui Kalėdų Senelis (jūrų sk. bičiulis Pēc-kus) pasidžiaugė, kad jam kelias iš Lietuvos į šią šventę buvo tolimas, bet mielas. Jo skaitytas Lietuvos vaikų sveikinimas ir pabaigoje mūsų vaikų čia "nedorybių sąrašas" buvo didaktiniai, pritaikyti jauniems klausytojams.

Prie eglutės Kalėdų Seneliui ir žiūrovams skautiškas atžalynas gražiai pasirodė. Programa nebuvo per ilgą ir gautos dovanos sukėlė mažiesiems daug džiaugsmo.

Po programos jaunimas pavaišintas skanestais ir kakao, o svečiams ir tėvams apatinėje salėje veikė kuklus bufetas.

Ši graži šventė sutraukė pilną salę svečių. Ačiū skautų-čių tėvams ir mamytėms, kurie tokias šventes rengia. Malonu, kad jos sutraukia daug dalyvių ir būty gera, kad dar daugiau clevelandiečių prisidėtų prie mūsų jaunimo lietuviškos veiklos.

Korp! Neo-Lithuania 34-sios metinės Clevelande

Tradicinis Korp! Neo-Lithuania suaktyvė minėjimas, atkeltas iš pr. metų lapkričio mėn., rengiamas Clevelande šia programa:

Š. m. sausio 26 d. (šeštadienį) 7 val. vak. iškilmingasis aktas Colonial Gardens salėje, 1960 E. 79th St., tuoj po jo ten pat pobūvis-vakarienis.

Sausio 27 d. (sekmadienį) 10 val. 30 min. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje pamaldos už žuvusius ir mirusius Korporacijos narius. Po pamaldų vyksta į mauzoliejų Korp! Garbės Nario a. a. Smetonos pagerbti.

Į iškilmes atvyks svečių iš New Yorko ir kitur. Iškilmingame akte pažymėtinas juniory kėlimas seniorais.

Jau nebe pirmi metai, kaip neolithuanų suaktyvė pobūviai yra tapę vienas nuotaikingiausių tos rūšies rengimų Clevelande. Įėjimas su kvietimais, kuriuos rengėjai prašo iš anksto įsigyti pas Korp! valdybos narius, korporantus-es arba užsiskius telefonu SW 1-3473. Pobūvio metu šokiams gros puikus orkestras.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

MAX SOLOMON PLUMBING & HEATING

ELECTRIC SEWER CLEANING

7405 Superior Ave.

EX 1-0739 — Res. EX 1-2335

Mes kepame visokių pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

JOE PALOOKA® SAYS

Our Way of Life Means
EQUAL JOB OPPORTUNITY for Everyone,
Regardless of Race, Religion,
Color or National Origin

Likę pinigai pasiūti Balfui

Iš surinktųjų laike mano pasikaitos — gruodžio mėn. 23 d., \$33.50, už salę sumokėta \$7.50. Likusieji — \$26 pasiūti Balfui, pageidaujant, kad tais pinigais būtų sušelpiti lietuviai Sibire.

Ačiū autojams!

Sausio mėn. 21 d.,

pirmadienį, Clevelande bus vykdomi specialūs balsavimai praversti papildomas pajamas miesto geros priežiūros, apsaugos, sveikatingumo ir poilsio reikalingams.

Kaip žinia, įvykusiame praejusio metų lapkričio mėnesio balsavimuose tas specialių pajamų įstatymas buvo atmestas. Bet miesto vadovybė tikina, kad be jų miesto reikalai tikrai nukentės, todėl ir prašo už jį balsuoti.

Naujai steigiamoji lietuvių kėpykla

P A R A M A

jau baigia vidaus įrengimus ir mašinų instaliavimo darbus. Gamybą tikisi pradėti apie sausio pabaigą.

Smulkesnės žinios apie atidarymą bus paskelbtos sekančiuose Dirvos numeriuose.

PARDUODAMI NAMAI

Hillview Rd. iš Euclid Ave. dviejų šeimų po 5 kambarius, 2 nauji gaso pečiai, 2 garažai; namas yra gražus, geram stovyje ir gražioje vietoje; vertas tuoju pažūrėti ir daryti pasiūlymą.

Euclid Beach apylinkėje didelis iš 9 kambarių namas, 4 miegamieji — 2 apačioje ir 2 viršuje, 2 vonios, šiek tiek apleistas; prašo \$10,500. Savininkas duotą antrą morgyčių.

Turime parduoti ir daug kitų įvairių namų.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office

Kovac Realty
960 E. 185 St.
KE 1-5030

Lietuvių įmonė dažo ir dekoruoja naujų ir senų namų butus ir įvairias sales. Taip pat ištaiso ir atnaujiną sienų bei lubų tinką. Žiemos metu duodame pagiginimą.

677 E. 128 St.
Telef.: MU 1-8368

Nesvarbu, ar jūs esate pėsčias, ar kelevis savo ar keno kito mašinoj. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki \$5,000 apdrauda tik už \$5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda Skambik: SK 1-2183

PAULINA
MOZURAITIS,
agentas

JUOZO KAMAČIO

naujų batų parduotuvė
batų taisymas ir oda

1389 East 65 St.

Norintieji kreiptis telefonu šaukit GA 1-7658 tarp 7-9 val. vakaro. Sekmadieniais visą dieną.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000
3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS
NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

Du skyriai
6712 Superior Ave. HE 1-2498
13515 Euclid Ave. MU 1-8100

GERESNES statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF ORO VENTILIACIJA

• ŠALDO vasarą • ŠILDO žiemą

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, o penktadieniais skani žuvis — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

PAGALVOKIME PRIEŠ EIDAMI AR KĄ NORS DARYDAMI

Visiems Clevelando lietuviams reikėtų pagalvoti prieš einant kur nors praleisti linksmai laiką ar rengiant subūvimus, vakarus, vestuves — kur yra patogiausia vieta ir kur būtų pareiga visa tai atlikti. Atsakymas pats atsiranda, jei galvojame, kad savi turime remti savus. Tai būtų patogiausia vieta — Lietuvių klube ir salėje.

Lietuvių klubas ir salė po remonto — atnaujinimo dabar atrodo gražiai, jaukiai ir kiekvienam malonu pabūvoti, sutikti savus draugus, pažįstamus, praleisti lietuviškoje nuotaikoje savuose namuose.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metal simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

936 East 185 Street

KE 1-7770

Vakarinėje miesto dalyje įsisteigė nauja New Yorko R. W. Export-Import firmos siuntinių persiuntimo agentūra.

Per šią agentūrą galima pasiūsti į Lietuvą ir kitus kraštus pigiausia kaina įvairių siuntinių. Be to, ši nauja agentūra gali patarnauti siuntėjams pasiūlydama įvairių prekių (odų, drabužių, medžiagų, vaistų, maisto) iš savo sandėlio prieinamiausiomis urmo kainomis.

Prašome užėti ir įsitikinti.

R. W. EXPORT-IMPORT CO.

720 Literary Rd. (Westside)
Cleveland 13, Ohio

Telefonas: PProspect 1-1981

Darbo valandos: Nuo pirmad. iki Penktad. nuo 12 iki 9 v. v. šeštadieniais nuo 8 ryto iki 7 v. v.

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Gruodžio 17d. perversmo problematika

Sekmadienį, gruodžio 23 d., pusėtiną klausytojų būrėlį su- traukė į čionykščią lietuvių salę pulk. Žuko paskaita: "Gruodžio 17 d. perversmas".

Paskaita buvo atsidėjus pa- ruošta, paties patirtais arba iš autoritetingų šaltinių paimtais faktais pagrįsta. Paskaitininkas ramiai, nuosekliai ir patraukliai dėstė įvykius, kurie jam tebuvo žinomi, atitikdamas vieno gar- sau istoriko paskelbtą reikalavi- mą: parodyti, kaip iš tikrųjų buvo.

Aiškiai buvo suvokiama auto- riaus girtina intencija: — būti lyg rupu, per kurį kalbėtų pra- eities faktai ir duotų klausyto- jams mūsų nepriklausomo gyve- nimo 20 metų laiko didžiausio įvykio tikrovės vaizdą.

Tikru istorikui būdingu nuo- seklumu vaduodamasis, paskaiti- ninkas sugrupavo keliamuosius faktus trimis požūriais: 1) per- versmo priežastys, 2) jo vyks- mas ir 3) pasekmės.

Taip istoriškai suplanuotas pranešimas gavo vis dėlto tam tikros politinės linkmės antspa- lį, kai pranešėjas įnešė į jį ver- tinimo aspektą. Tuo būdu p. žu- kas davė savo šiaip rimtai isto- rinei paskaitai jau pragmatinį pobūdį, iš kurio kilo kontrover- sijos, tariant nuomonių skirtu- mai.

Įnešdamas į įvykių vertinimo momentą, paskaitininkas tuo pa- čiu nukreipė savo pranešimą nuo istorijai statomo reikalavimo, tariant iškraipė šiaip tikrai isto- rinio pranešimo pobūdį. Mat, istorija, kaip didelis šių laikų ita- lų galvotojas B. Croce yra pa- reiškęs, nėra teisėja, bet teisin- toja.

Laikant gruodžio 17 d. per- versmą istoriniu įvykiu, nevalia- jo būtų smerkti ar girti. Jis tu- rėtų būti aiškinamas to meto aplinkybėmis ir laikytis jų iš- dava. Turėtų būti suprasta, kad tie asmenys, kurie stovėjo to- vyksmo priešaky, buvo, gali sa- kyti, jo autoriai, ėjo pagal laiko reikalavimus ir įgyvendė tą vyk- smą, kurį laikas iškėlė. Juk isto- rijoj jau taip yra, kad ir didieji asmenys, valstybių bei visuome- nių vadai, kurie, rodos, skynė žmonijai naujus kelius, vykdė tik tai, ko gyvenamasis laikas iš jų reikalavo. Jie, savo geniaus dėka, geriau nei visuomenė pati suprato, kas jai būtina ir to sie- kė.

Pulk. Žukas teisingai pastebė- jo, — jam pritarė ir kiti kalbė- tojai, — kad psichologinės per- versmų sąlygos buvo labai pa- lankios ir todėl perversmas len- gvai pavyko. O kas buvo tos psi- chologinės sąlygos, jei ne tau- tos kolektyvinė sąmonė, kad val- stybės gyvenimas erdėja ir ne- priklausomybei gresia pavojus?

Šis pavojus ėjo iš antivalsty- binių gaivalų, kuriuose pirmavo vieši ir slapti komunistai.

Tiesa, p. Žukas, kartodamas perversmo priešininkų paleistą frazė, tvirtino, kad iš komunis- tų pusės Lietuvai pavojus ne- grėsė, nes jų buvė tik "apie 500 Kauno žydėlių."

Iš tikrųjų, komunistų buvo ne tik Kaune, bet ir visame krašte ir kur kas didesnis kiekis nei 500. Tik jie nebuvo aiškiai suse- kami, nes komunistų partija ne- buvo legalizuota ir jie viešai sa- vo vardu negalėjo vadintis. Tad jie veikė sulindę socialdemokra- tuose, daugiausiai eserais išvir- tę, ar kokiais kuopininkais deda- miesi.

J. JAKŠTAS

Baisiai akiplėšiškai veikė ko- munistai Kauno u-to studentijoj, kaip rodė jų triukšmingi mitin- gai. Įsidrąsinusios komunistuo- jancios studentijos ryškiausias antivalstybiško žygio mostas bu- vo iškabinimas vitrinų protesto, nukreipto prieš kariuomenės tei- smo sprendimą, pasmerkusį koki komunistą miriop. Ši komunisti- nė iškaba ir tapo svarbiausia pa- skata patriotinės studentijos mi- tingui liaudies namuose ir gar- siai eisenai į karo muziejų.

Bene svarbiausia komunisti- nės veiklos platforma tapo pro- fesinės sąjungos, kurias jie trumpu laiku sugebėjo paimti į savo rankas. Sako, jų mitinguo- se kartais ir socialdemokratų buvo nušvilpami. O jų, rodos, organas "Darbininkų Atstovas" virto tikru komunistų laikraščiu. Jame artimai bendradarbiavo ir Maskvoj sėdintis Angarietis, at- stovavęs lietuvių trečiame in- ternacionale.

Veiklus komunistuojančių ele- mentų sąjūdis nebūtų buvęs toks pavojingas, jei jis nebūtų palaikomas iš užsienio. Komu- nistų veiklos užnugari, be abejo, stiprino (kad ir netiesiogiai) So- vietų Sąjungą, kuri nuo pat pra- džių nebuvo abejinga Lietuvos (ir kitų Baltijos valstybių) liki- mui. Juk žinome, kad besiku- rianti Sovietų Sąjunga nepripa- žino Pabaltijo tautoms savaran- kumo ir bandė invazija išlaikyti jas savo sąjungos ribose.

Tik šių tautų aštrus pasiprie- šinimas 1919 ir ypač didžiųjų valstybių, jų tarpe ir socialisti- nės Vokietijos sunkiai rungusi- siosios su vidaus priešais komu- nistais (spartakais) aiškus ne- noras matyt komunistus įsitvir- tinusius Pabaltij, privertė ją leisti joms savaimingai kurtis.

Šiame sąryšy pravartu at- kreipti dėmesį į studiją dabarti- nio Erlangen u-to docento H. v. Rimscha (grynai lietuvišką pa- vardę turįs autorius bus kilęs iš Latvijos vokiečių baronų), pava- dintą: "Die Baltikum Politik der Grossmaechte", žurnale, Histori-

sche Zeitschrift 177 t. (1954).

Jame autorius apžvelgia, pa- gal prieinamus šaltinius, pirmoj eilėj sovietų politiką santykiuo- se su Pabaltijo valstybėmis nuo 1919 iki 1940, vis rodydamas, kad Sovietų Sąjunga ne tautų apsisprendimo principu vardu, bet vidaus ir užsienio politikos sumetimais sumojo jau 1919 pri- pažinti jas.

Pagal vieną Anglijos užsienio ministerijos paskelbtą dokumen- tą autorius rodo, kad sovietai pirmiausiai deklaravo jų nepri- klausomybę didžiosioms vakarų valstybėms 1919 pabaigoj, atseit dar prieš taikos sutarčių pasira- šymą su jomis, kas padaryta ki- tais 1920. Bet ir po taikos pasi- rašymo sovietai atidžiai sekė, kad kas nors negautų įtakos Pa- baltij ir net kreivai žiūrėjo į jo valstybių neutralumo siekimus, kartais tarpusavios santarvės keliu.

Sovietų kartotiniai savitarpinės pagalbos ir nepuolimo paktai su jomis buvo ne kas kita, kaip mas- kuota politika laikyti jas savo įtakos sferoj ir nukreipti nuo jų kitas galybes. Iš tos nuoseklios sovietų politikos sekė žinomos slapotos sutartys 1939 ir Paba- ltijo kraštų okupacija 1940.

Minėta Rimschos studija rodo, kad taikos sutartys 1920 su Pa- baltijo valstybėmis sovietams buvo tik laiko diktuojamas poli- tinis manevras, bet ne galutinis atsisakymas nuo jų teritorijų. Jiems jos tiek buvo vertos, kiek tais pačiais metais pasirašyto- sias su Gruzija ir Azerbeidžanu, kurias jie po dvejų metų sulau- žė ir abu kraštus okupavo.

Akivaizdų šių sovietų kėslų komunistų veikla, kad tuo paži- rėjimu ir nežymi, galėjo vis dėl- to virsti žymiu pavojum. Mat, komunistai — tai penktoji kolo- na, dirbusi sovietų įtakos sferos linkme ir jie galėjo ilgai privesti kraštą prie tos padėties, kur ta sfera būtų tiek suslėgta, kad nepriklausomybė uždūstų. Juk 1925 bandytas komunistų pučas Estijoj, tik jis nepavyko.

Pulk. Žukas paneigė sovietų pa- vojų jau dėl to, kad mes netu- rėjom tiesioginių sienų su jais.

Buvęs NATO vyriausiasis vadas gen. A. M. Gruenther perima Rau- donojo Kryžiaus vadovo pareigas. Jį sveikina buvęs vadovas E. R. Harriman.

Didžioji valstybė visuomet gali rasti būdą įsikišti ir be tiesiogini- nių sienų, jei krašte jai sudary- tos palankios sąlygos. Ji gali įsi- kišti ir savo politinių tikslų pa- siekti ir be karinių priemonių. Juk ne karinėmis, o grynai diplo- matinėmis priemonėmis sovie- tai nuvertė 1948 Čekijoj Bene- šo-Masaryko tautinę vyriausybę ir įsisteigė sau satelitinę Čekiją. Jie gražiai laiko savo satelitu, pav., Albaniją, nors ir neturi su ja tiesioginių sienų.

Lietuvos valstybinio gyvenimo pakrikimas, sudaręs psicho- logines perversmų sąlygas, tu- rėtų būti siejamas su Sovietų Sąjungos kėslais, realizuotais 1940. Iš to turėtų būti aiškinami perversmo motyvai ir jo istori- nis pateisinimas.

ŠIS TAS APIE PRAMONĖS SUSIŽEIDIMUS IR SUSIRGIMUS

JULIUS SMETONA

Dvidešimtojo amžiaus pradžo- je įteisintas pramonės susižeidi- mų ir susirgimų draudimas už- ima šiandien svarbią vietą teis- sės sistemoje ir turi nemažos praktinės reikšmės. Ohio valsty- bėje ir daugelyje kitų valstybių ši draudimo sritis buvo įteisinta konstituciniu aktu ir išrūtuota nuolat papildomų ir peržiūrimų specialiu įstatymu. Šios įstatym- davystės rezultate susidariusią padėtį galima taip trumpai api- būdinti: kas susirgo ar susižeidė sąryšyje su darbu, tas turi teis- sės iš specialaus fondo gauti at- tinkamą atlyginimą.

Atlyginimui už susižeidimus ir susirgimus gauti yra nustatyta tam tikra procedūra, kuri per- daug komplikuota, bet kurios reikia griežtai laikytis teisei į atlyginimą įgyvendinti. Esminė jos sąlyga yra atitinkamas pa- reiškimas, kurį reikia paduoti Pramonės Komisijai (Industrial Commission) ne vėliau dviejų metų nuo susižeidimo dienos ir ne vėliau šešių mėnesių nuo su-

siurimo dienos. Jei darbdavys sutinka su nukentėjusio parody- mais, Pramonės Komisija klaui- simą greit išsprendžia ir paskiria atitinkamą atlyginimą nukentė- jusiam ir apmoka gydymo išlai- das. Jei darbdavys ginčija nu- kentėjusio parodymus, byla ski- riama nagrinėjimui, ir visas rei- kalas gerokai užvilkinamas.

O tuo tarpu mums, nepajėgian- tiems atlikti didelio tyrimo dar- bo, tenka palikti prie gruodžio 17 d. perversmo problematikos.

mo atlyginimo galima paduoti ne- susirgimus jų darbovietėse, bet 40 savaitių nuo susižeidimo ar susirgimo dienos, bet 40 savaitių nuo tos dienos, nuo kurios gy- dytojas leido grįžti lengvam dar- bui.

Aš esu pastebėjęs, kad nuken- tėtį dažnai nežino apie savo teis- sę gauti papildomą atlyginimą 40-čiai savaitių nuo susižeidimo ar nuo grįžimo į darbą dienos ir ta savo teise nepasinaudoja. Kai darbininkui, pavyzdžiui, esti nu- kertami pirštai ir nukentėjęs gauna atlyginimą pagal tabelę, jis galvoja, kad jam jau nieko daugiau nebepriskauso ir nebe- daro jokių žygių. Tikrovėje, gi, daugumoje atvejų nukentėjęs galėtų gauti papildomą atlygini- mą, paduodamas atitinkamą pa- reiškimą.

Darbdaviai pagal įstatymą yra įpareigoti pranešti Pramonės Komisijai apie susižeidimus ir susirgimus jų darbovietėse, bet 40 savaitių nuo susižeidimo ar susirgimo dienos, bet 40 savaitių nuo tos dienos, nuo kurios gy- dytojas leido grįžti lengvam dar- bui. Pramonės susižeidimai ir su- sirgimai, kaip ir visokie kiti su- sižeidimai ir susirgimai, reika- lingi gydytojo dėmesio. Tačiau, kiek jie yra susiję su teise į at- lyginimą ir su atlyginimo dydžiu, jie jau greičiau sudaro teisinį klausimą, ir todėl teisininko da- lyvavimas ty klausimų spren- di- me visuomet yra naudingas, o kartais ir būtinai reikalingas.

Milwaukee, Wis. gyventojai gauna oro pranešimą stebėdami į šią milžinišką gaso liepsną virš Gaso Bendrovės pastato. Kada rau- dona liepsna — temperatūra kyla, kada blykčioja — bus lietus, o kada mėlyna — nebus jokio pasikeitimo.

KURĮ NORITE?

Mokestį, kuris bus maždaug \$58.30 per metus namų savininkui viršų 1956 taksų

ar

Dar vieną pajamų mokestį, kuris kainuos \$52 per metus už kiekvieną \$100 udirbtą kas savaitę.

BALSUOKITE TAIP UŽ MOKESTĮ

Pirmadienį, Sausio 21

CITIZENS COMMITTEE FOR THE LEVY

Elmer L. Lindseth, Chairman John C. McHannan, Treasurer
William M. Davy—Thomas E. McDonald—Norma F. Wulff, Vice Chairmen
604 Hanna Building, Cleveland 15, Ohio MAin 1-0479

JUOKTIS SVEIKA!

Linksmos saulėtos nuotaikos įgysi skaitydamas humoro ir savikritikos žurnalą

PELĖDA

Išėina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn. Rašykite šiandien: PELEDA, 231 Wallace Ave., S. Welland, Ont., Canada.

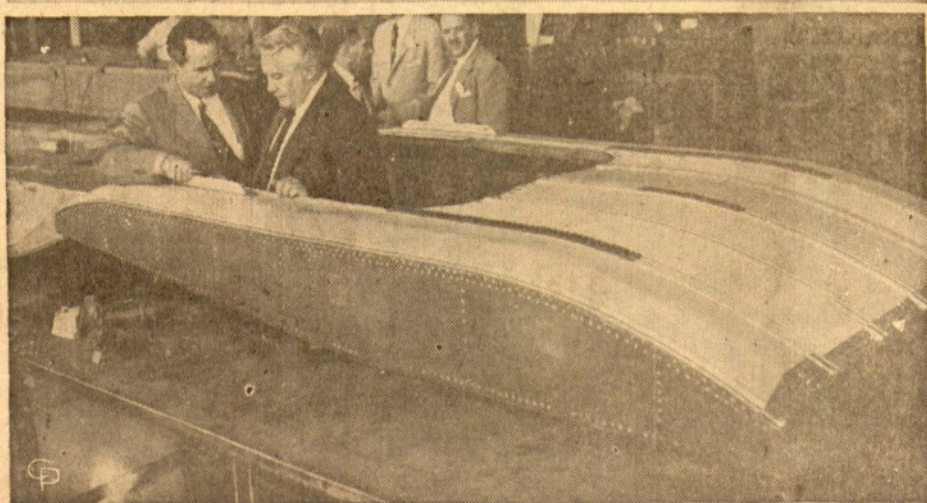
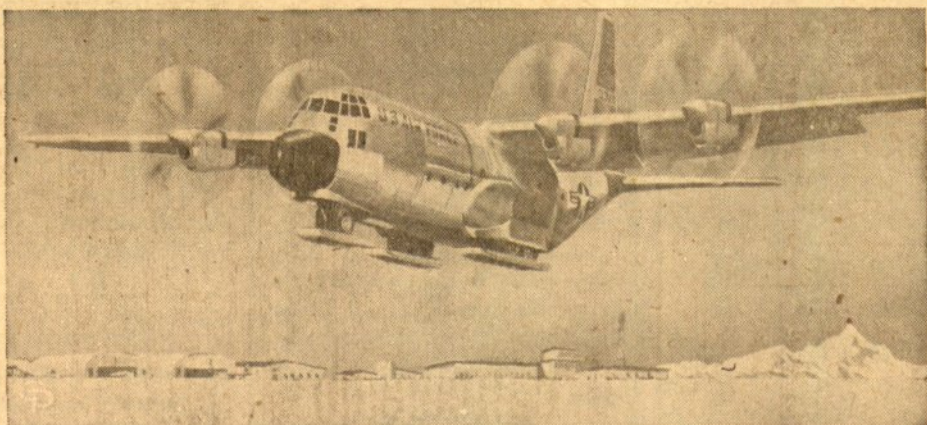
Prenumerata metams \$1.00 į visus pasaulio kraštus. Atskiras numeris 30 cnt.

"Medžio Drožiniai Gimtajam Kraštui Atsiminti"

Igno Končiaus albumas

kalba į savo tautiečius ne žodžiais, bet drožiniais.

Gaunama pas knygų platintojus ir pas leidėją: L. J. Končius, 76 Westglow St., Boston 22, Mass. 223 puslapiai. Daugiau 100 nuotraukų. Kieti viršai. Kaina \$5.00

Vasario mėnesį bus išbandytos šios milžiniškos pašluozos, taikomos didiesiems lėktuvams, skir- tiems palaikyti ryšį su įsikuraisiais Arktikoje.